

KURZEME 2020

Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programma
2015.-2020.gadam

Projekts 24.11.2014.

2014

Saturs

IEVADS	4
1. REĢIONA VIZĪTKARTE.....	5
2. ATTĪSTĪBAS TENDENCES UN IZAICINĀJUMI	5
2.1. Demogrāfiskie un sociālie izaicinājumi	6
2.2. Pilsētas un lauku dimensija	9
2.3. Ekonomika.....	11
2.4. Vide un klimata pārmaiņas	16
3. STRATĒGISKĀ DAĻA	19
3.1. Kurzeme 2030	19
3.2. Vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzieni	20
3.3. Rīcības plāns	22
3.3.1. Zināšanu Kurzeme 2020	23
3.3.2. Radošā Kurzeme 2020	26
3.3.3. Zaļā Kurzeme 2020.....	30
3.3.4. Dzīvesvieta Kurzeme 2020.....	33
3.3.5. Sasniedzamā Kurzeme 2020	36
3.3.6. Kurzemieki 2020	39
3.3.7. Sadarbības Kurzeme 2020	42
3.3.8. Kurzemes tēls 2020.....	45
3.4. Kopējo interešu teritorijas un sadarbības iespējas.....	47
4. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA.....	48
5. IZSTRĀDES PROCESS UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	49

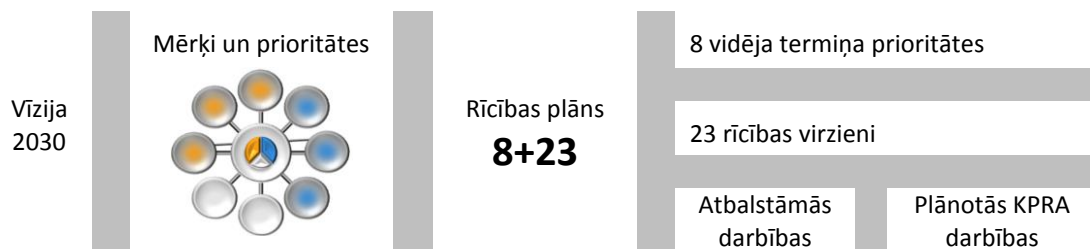
Izmantotie saīsinājumi un termini

KPRA	Kurzemes plānošanas reģiona administrācija
KPR	Kurzemes plānošanas reģions
Kurzeme2020	Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015.-2020.gadam
Kurzeme2030	Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
Kurzemes reģions	Kurzemes plānošanas reģiona teritorija, kurā ietilpst 20 pašvaldību –Ventspils pilsētas, Liepājas pilsētas, Aizputes novada, Alsungas novada, Brocēnu novada, Dundagas novada, Durbes novada, Grobiņas novada, Kuldīgas novada, Mērsraga novada, Nīcas novada, Pāvilostas novada, Priekules novada, Rojas novada, Rucavas novada, Saldus novada, Skrundas novada, Talsu novada, Vaiņodes novada un Ventspils novada pašvaldības administratīvās teritorijas
ATD	Autotransporta direkcija
CSP	Centrālās statistikas pārvalde
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
Eiropa2020	Eiropas Savienības izaugsmes stratēģija „Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei”
EJZF	Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ES	Eiropas Savienība
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LM	Labklājības ministrija
LVC	Valsts akciju sabiedrība „Latvijas Valsts ceļi”
KM	Kultūras ministrija
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskās organizācijas
MK	Ministru kabinets
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
RAIM	Reģionālās attīstības indikatora modulis
RPP	Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam
RPR	Rīgas plānošanas reģions
SM	Satiksmes ministrija
SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VISC	Valsts izglītības satura centrs
VM	Veselības ministrija
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
ZPR	Zemgales plānošanas reģions

Ievads

- (1) Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015.-2020.gadam (Kurzeme2020) ir reģionāla līmeņa vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas prioritātes, rīcības virzieni un pasākumu kopums Kurzemes reģiona attīstībai tuvākajam 6 gadu periodam.
- (2) Kurzeme2020 izstrādāta saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam (Kurzeme2030) un ir vērsta uz ES izaugsmes stratēģijas „Eiropa 2020” (Eiropa2020), Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam (NAP2020), Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019.gadam (RPP) un nozaru plānošanas dokumentos noteikto mērķu un prioritāšu sasniegšanu.
- (3) Plānošanas dokuments ir sagatavots atbilstoši Attīstības plānošanas sistēmas likuma, Reģionālās attīstības likuma, Teritorijas attīstības plānošanas likuma, 2013.gada 16.jūlija MK noteikumu Nr.402 „Noteikumi par plānošanas reģionu teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” un citu normatīvo aktu prasībām, ievērojot VARAM metodisko ieteikumu¹ nostādnes.
- (4) Kurzeme2020 izstrādes mērķis ir nodrošināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu Kurzemes reģiona attīstību, sekmējot koordinētu un sabalansētu pasākumu kopuma ieviešanu, kas nodrošina racionālu finanšu līdzekļu izmantošanu un to koncentrēšanu izvirzīto attīstības prioritāšu sasniegšanai.
- (5) Kurzeme2020 balstās uz pašreizējās situācijas un attīstības tendenču analīzi, izvērtējot un ņemot vērā Kurzemes reģionā ietilpstošo vietējo pašvaldību attīstības programmas un blakus esošo Zemgales un Rīgas plānošanas reģionu attīstības programmas.
- (6) Attīstības programma ietver:
 - Kurzemes reģiona vizītkarti;
 - attīstības tendences un izaicinājumus, kas balstās uz pašreizējās situācijas analīzi;
 - stratēģisko daļu;
 - programmas ieviešanas uzraudzības kārtību un rezultatīvos rādītājus;
 - pārskatu par Kurzeme2020 izstrādes procesu un sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Stratēģiskās daļas struktūra

- (7) Rīcības plānā katra rīcības virziena ietvaros noteiktas atbalstāmās darbības pašvaldību rīcībpolitiku īstenošanai un plānotās Kurzemes plānošanas reģiona administrācijas (KPRI) darbības, kuras paredzēts īstenot līdz 2020.gadam sadarbībā ar pašvaldībām, valsts institūcijām, NVO un citiem sadarbības partneriem. Rīcības plāns ir veidots ciešā sasaistē ar KPRI Investīciju un sadarbības projektu plānu 2015.-2020.gadam².
- (8) Plānošanas dokumentu izstrādāja KPRI sadarbībā ar SIA „AC konsultācijas”, reģiona pašvaldībām un iesaistītajiem ekspertiem, konsultējoties ar nozaru ministrijām un attiecīgo jomu speciālistiem. Attīstības programma ir izstrādāta Norvēģijas finanšu instrumenta projekta Nr.4.3-24/NFI/INP-002 „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” ietvaros.

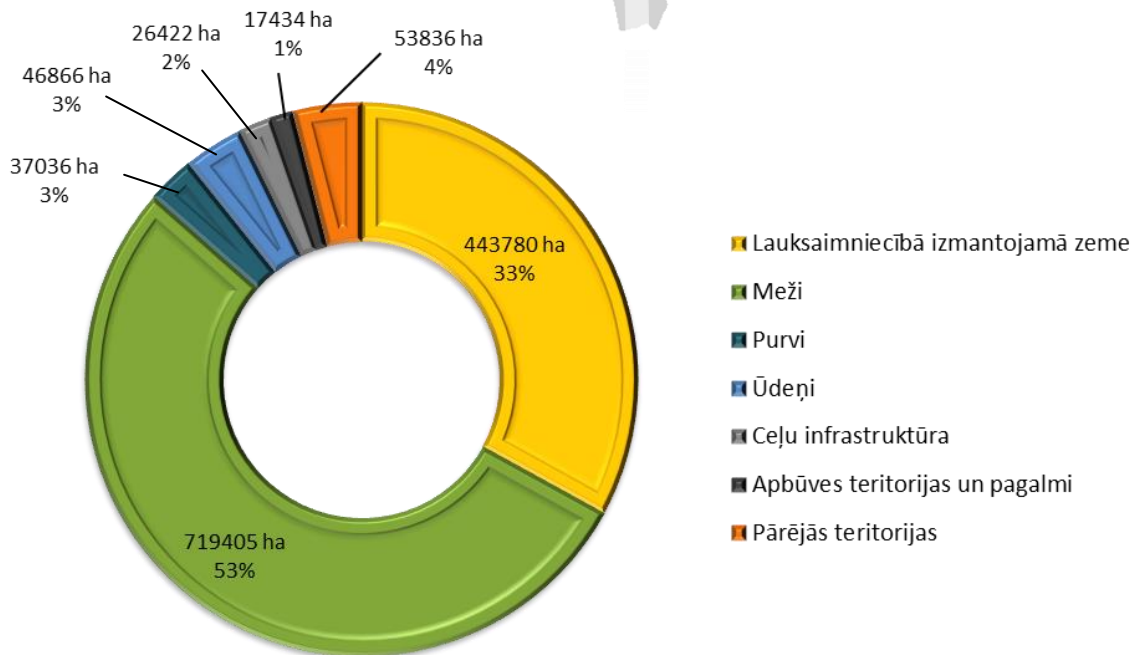
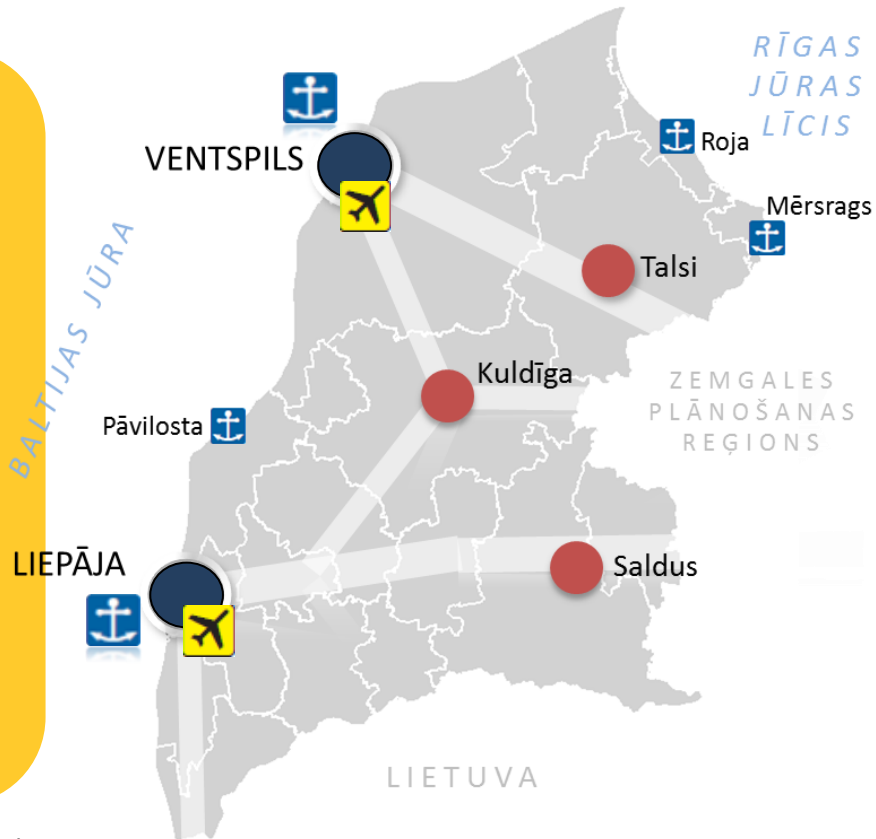
¹VARAM metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī (aktualizētā redakcija uz 2014.gada 6.oktobri)

² KPRI Investīciju un sadarbības projektu plāns 2015.-2020.gadam ietverts 1.pielikumā

1. Kurzemes reģiona vizītkarte

KURZEMES ĪPAŠĀS VĒRTĪBAS

- 350 km gara jūras piekraste
- augstvērtīga bioloģiskā un ainavu daudzveidība
- bagāts kultūras mantojums
- bagātīgi un labas kvalitātes ūdens resursi
- Eiropas TEN-T transporta tīkla elementi – lielās ostas, autoceļi, dzelzceļi, reģionālās lidostas
- mazās ostas – jahtu tūrisms, zvejniecība
- galvenās nozares – transports un loģistika, kokapstrāde, metālapstrāde, pārtikas produktu ražošana, lauksaimniecība, zivsaimniecība, apģērbu ražošana, tūrisms

Platība	13,6 tūkst. km ²
Lielākās pilsētas iedzīvotāju skaits	Ventspils, Liepāja, Kuldīga, Talsi, Saldus
Apdzīvotības blīvums	258 tūkst. (13% no Latvijas iedzīvotājiem)
Iedzīvotāji darbības vecumā	19 cilv./ km ²
Nodarbinātības līmenis	61,5%
Bezdarba līmenis	64,4% (iedzīvotāju vecuma grupā 15-64 gadi)
Atalgojuma līmenis	12 % (NVA, 2014)
Etniskais sastāvs	441 EUR (vidējā darba samaksa Neto, 2013)
	76,0% latvieši, 14,3% krievi, 2,8% lietuvieši, 6,9% pārējās tautības

Datu avots: CSP uz 01.01.2014.

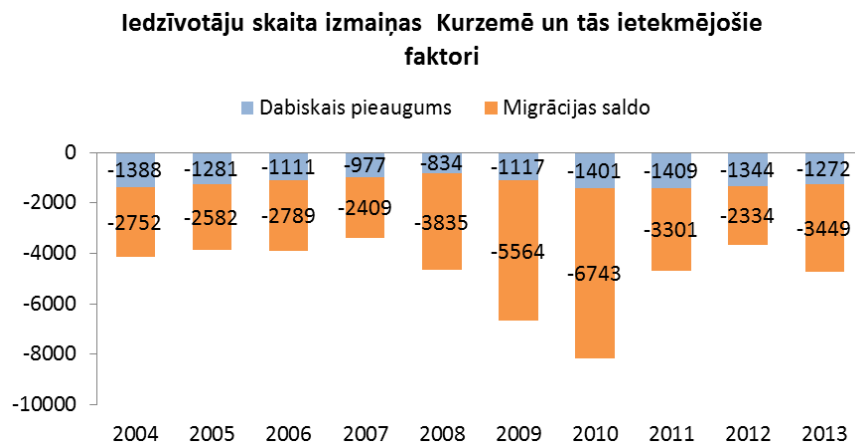
2. Attīstības tendences un izaicinājumi

- (9) Kurzemes reģiona attīstības tendences ir aplūkotas demogrāfisko un sociālo, pilsētas un lauku dimensijas, ekonomikas un zināšanu, kā arī vides un klimata pārmaiņu izaicinājumu kontekstā.
- (10) Tendences balstītas uz attīstības rādītāju izmaiņām pēdējos 10 gados un autoru prognozēm par to tālāku attīstību 10 gadu perspektīvā.

2.1. Demogrāfiskie un sociālie izaicinājumi

Iedzīvotāju skaita samazināšanās, it īpaši lauku teritorijās, kā izaicinājums

- (11) Kurzemes reģionā nākotnē tāpat kā valstī kopumā prognozējama iedzīvotāju skaita samazināšanās³, ko rada negatīvs dabiskais pieaugums un ekonomisko satricinājumu radītā iedzīvotāju emigrācija. Šo procesu rezultāts ir augstāka demogrāfiskā atkarība un iedzīvotāju novecošanās.

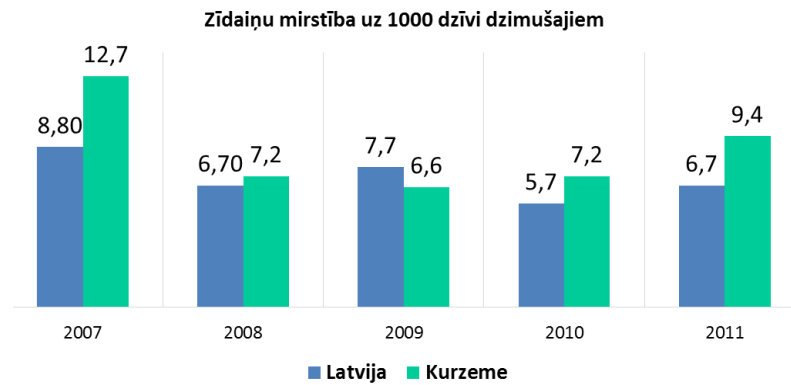

Datu avots: CSP

- (12) Kurzemes reģionā 2014. gadā ir visaugstākā demogrāfiskā slodze Latvijas plānošanas reģionu vidū – 625 apgādājami (līdz un virs darbības vecuma) iedzīvotāji uz 1000 darbspējīgiem iedzīvotājiem jeb 1,6 apgādājami iedzīvotāji uz 1 darbspējīgu iedzīvotāju. Lielāko daļu no tiem veido iedzīvotāji virs darbības vecuma, tomēr tajā pašā laikā Kurzemes reģionā ir lielākā demogrāfiskā slodze no iedzīvotājiem zem darbības vecuma – reģionā ir vislielākais bērnu skaits uz 1000 iedzīvotājiem⁴, kas kopumā vērtējama kā pozitīva attīstības tendence.
- (13) Lai gan negatīvās demogrāfiskās tendences pēdējo gadu laikā ir nedaudz mazinājušās, tās joprojām ir nozīmīgas, turklāt rada paliekošas ilgstošas sekas un rada izaicinājumus citās dzīves jomās – galvenokārt ekonomikā un dažādu pakalpojumu pieejamībā.
- (14) Iedzīvotāju skaitu ietekmē arī dzīvildze, kuru savukārt samazina mirstība no hroniskām slimībām, dažāda veida saslimšanas un zīdaiņu mirstība. Šobrīd reģionā ir augstāka zīdaiņu mirstība uz 1000 dzīvi dzimušiem nekā Latvijā vidēji, turklāt tā pēdējos gados ir augusi, kas samazina tautas ataudzes iespējas vēl lielākā mērā.

³ Centrālās statistikas pārvaldes dati

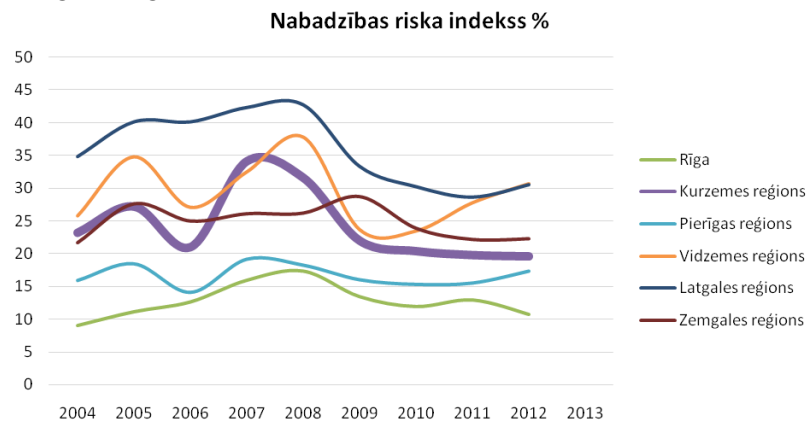
⁴ Personu apvienība SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” (2014.) Pētījums „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”, 28.lpp.

Datu avots: SPKC

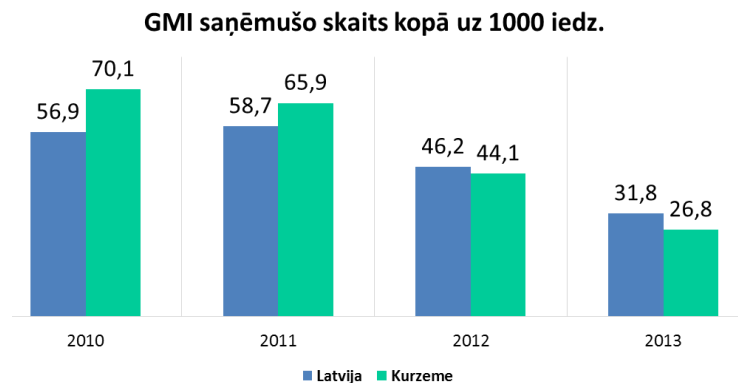
Ilgstošais bezdarbs un nabadzība – iedzīvotāju dzīves kvalitātes izaicinājums

- (15) Kurzemē ir trešais augstākais nabadzības risks reģionu starpā, taču tas ir zemāks nekā Zemgales un it īpaši – Latgales reģionos.

Datu avots: CSP

- (16) Pozitīvā tendence, salīdzinot ar citiem reģioniem, ir tā, ka laika posmā no 2004. līdz 2012.gadam Kurzemē nabadzības riska indekss, neraugoties uz īstermiņa svārstībām, kopumā ir samazinājies par 16%. Savukārt citos reģionos tas lielākoties ir pieaudzis.
- (17) Kopš 2010. gada Kurzemē samazinās GMI pabalstu saņēmušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem, tomēr, salīdzinot ar periodu pirms ekonomiskās lejupslīdes, tas vēl aizvien ir gandrīz piecas reizes augstāks.

Datu avots: LM

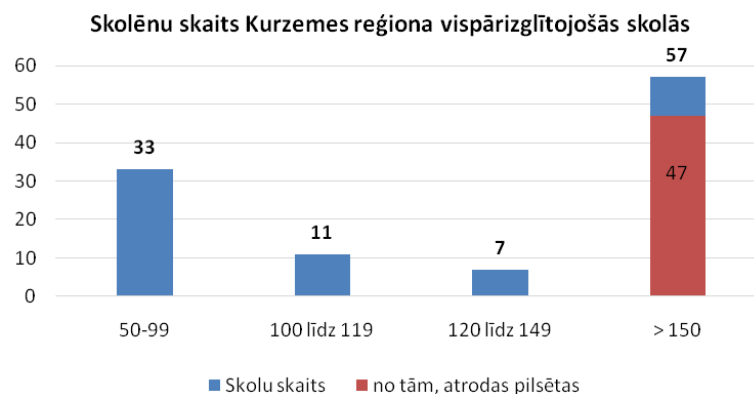
- (18) Ilgstošais bezdarbs un nabadzība būtiski samazina iedzīvotāju dzīves kvalitāti un rada risku, ka iedzīvotāji var zaudēt darba un sociālās iemaņas, kas turpmāk var būt būtisks šķērslis atgriezties darba tirgū. Vienlaikus tas paaugstina atkarības no pabalstiem pieauguma risku un motivācijas strādāt samazināšanos. Šo risku novēršanai ir ieviešamas sociālās un nodarbinātības aktivitātes, kas ļauj saglabāt iedzīvotāju darbaspējas (piemēram, sociālā uzņēmējdarbība, sabiedriskais darbs, mūžizglītības aktivitātes u.tml.).

Jauniešu, it īpaši, lauku jauniešu sociālā un ekonomiskā integrācija

- (19) Darbaspēka emigrācija, no vienas puses, un ilgstošais bezdarbs, īpaši lauku teritorijās, no otras puses, var radīt nākamās paaudzes sociālo izolētību, piemēram, paaugstina atbiršanas no skolas risku, bezdarbu otrajā paaudzē u.tml., kas ilgtermiņā radīs negatīvas sociālās sekas. Izaicinājums ir piedāvāt jauniešiem saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas un vasaras prakses vietas uzņēmumos, lai veicinātu viņu sociālo integrāciju.

Laukos dzīvojošajiem izglītības, veselības un sociālie pakalpojumi būs pieejami arvien tālāk no dzīvesvietas

- (20) Iedzīvotāju skaita līdzšinējā un turpmākā samazināšanās ir padarījusi un pakāpeniski padarīs izglītības un veselības pakalpojumu sniegšanu mazās apdzīvotās vietās par ekonomiski neefektīvu, kas veicinās to tīkla reorganizāciju ar daļēju iestāžu slēgšanu. Izglītības un veselības aprūpes iestādes tiks pārceltas uz apdzīvotības ziņā lielākiem centriem. Tas savukārt varētu veicināt vēl lielāku iedzīvotāju migrāciju no lauku teritorijām uz lielākām apdzīvotajām vietām.
- (21) Viens no būtiskākajiem nākotnes izaicinājumiem, Kurzemes reģionā būs skolu tīkla reorganizācija. 2013. gadā Kurzemes plānošanas reģionā bija 116 vispārējās izglītības iestādes, no kurām 53 atrodas pilsētās, bet 63 – lauku teritorijās⁵. 2012./2013. mācību gadā astoņās izglītības iestādēs skolēnu skaits nepārsniedza 49, t.i., skolēnu skaits tajās bija tik zems, ka izglītības iestādes būtu slēdzamas. Vēl 33 Kurzemes reģiona skolās ir 50-99 skolēnu, un šo izglītības iestāžu darbības galvenais izaicinājums ir to darbības efektivitāte un iespējas nodrošināt kvalitatīvu un mūsdienīgu izglītības procesu. Jau šobrīd praktiski visām izglītības iestādēm ar skolēnu skaitu zem 100 skolēniem ir pievienotas pirmsskolas izglītības grupas. Skolēnu skaitam samazinoties, arī šīs skolas nākotnē varētu nonākt slēdzamo vai reorganizējamo skolu grupā.

Datu avots: IZM

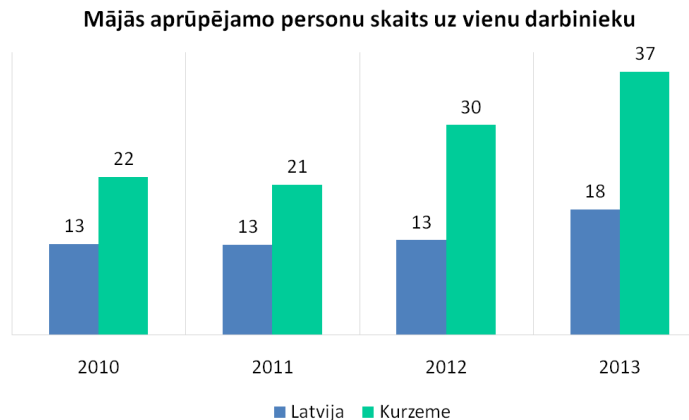
- (22) Laika posmā no 2009. līdz 2013. gadam Kurzemes plānošanas reģionā reorganizētas 14 izglītības iestādes, pievienojot tās citām izglītības iestādēm (papildus vēl divas izglītības iestādes

⁵ Izglītības un zinātnes ministrijas dati

no vidusskolas reorganizētas par pamatskolu), savukārt astoņas izglītības iestādes slēgtas. Trīs reorganizētās izglītības iestādes kļuvušas par pirmsskolas izglītības iestādēm.

Iedzīvotāju novecošanās rada jaunus veselības un sociālās aprūpes izaicinājumus, lai saglabātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti

- (23) Pēdējo gadu laikā pieaudzis mājās aprūpējamo personu skaits un to skaits uz 1 sociālo darbinieku.

Datu avots: LM

- (24) Iedzīvotājiem novecojot, arī turpmākajos gados sagaidāms aprūpējamo skaita pieaugums, it īpaši lauku teritorijās, kur šī iedzīvotāju novecošanās problēma ir izteiktāka (darbspējīgiem cilvēkiem pārceļoties uz dzīvi pilsētās).
- (25) Novecojot iedzīvotājiem palielināsies vajadzība pēc sociālās aprūpes mājās un atbilstoši veselības aprūpes pakalpojumiem un infrastruktūras pieejamības. Būs nepieciešams palielināt aprūpes darbinieku skaitu, būs ciešāk jāsadarbojas sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, jāpiedāvā jauni pakalpojumi veco ļaužu aprūpei mājās vai pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai. Jaunu aprūpes pakalpojumu infrastruktūras veidošanai iespējams izmantot šobrīd neizmantoto infrastruktūru. Novecošanās tendences radījušas nepieciešamību pielāgot visu esošo infrastruktūru, vidi un pakalpojumus atbilstoši veco ļaužu vajadzībām.

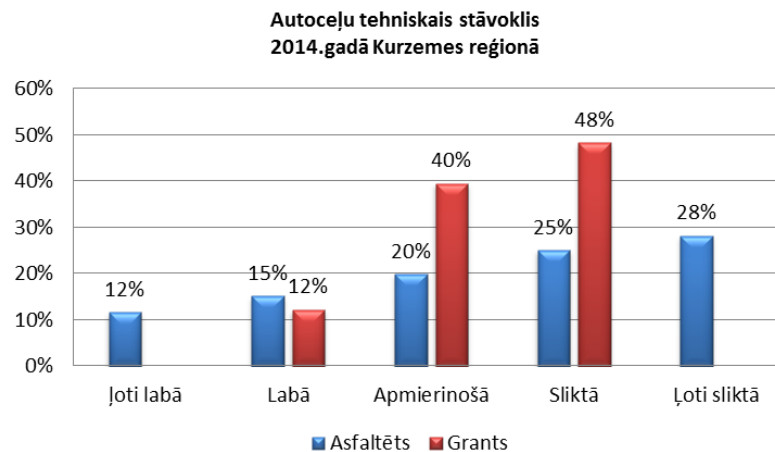
2.2. Pilsētas un lauku dimensija

Lielākais izaicinājums, samazinoties iedzīvotāju skaitam lauku apvidos, būs pakalpojumu pieejamība un iedzīvotāju mobilitāte

- (26) Negatīvās demogrāfiskās tendences - gan iedzīvotāju skaita samazinājums, gan sabiedrības novecošanās - un arvien lielākā darbavietu koncentrēšanās pilsētās nākotnē mainīs lauku apdzīvotības struktūru – samazināsies iedzīvotāju skaits lauku apdzīvotajās vietās, radīsies plašākas teritorijas ar zemu apdzīvotības blīvumu. Šādas apdzīvotības struktūras izmaiņas radīs izaicinājumus pārvietošanās iespēju nodrošināšanai lauku iedzīvotāju ikdienas mobilitātei un pakalpojumu pieejamībai.

Pārvietošanās iespēju nodrošināšana darbaspēka ikdienas mobilitātei – nepieciešami autoceļu kvalitātes uzlabojumi

- (27) Ņemot vērā, ka pilsētās koncentrējas nozīmīgākā rūpniecība un pakalpojumi, tas rada augstu darbaspēka ikdienas mobilitāti. Tas rada izaicinājumu nodrošināt iedzīvotāju plūsmām atbilstošus transporta pakalpojumus un ceļu infrastruktūru. Lai gan autoceļu tīkls Kurzemes reģionā ir pietiekams, autoceļu tīkla infrastruktūras kvalitāte līdzīgi kā visā Latvijā ir zema. Tās sakārtošana ir viens no nākotnes izaicinājumiem.

Datu avots: LVC Kurzemes nodaļa

Reģionālo centru ciešākas sasaistes veidošana un specializācija ekonomikas un pakalpojumu jomās

- (28) Neskatoties uz novadu izveidošanu, piedāvātie sabiedriskā transporta savienojumi rada situāciju, ka iedzīvotāji darbavietas un pakalpojumus joprojām var saņemt galvenokārt bijušo rajonu teritoriju ietvaros. Sabiedriskā transporta savienojumi ierobežo iedzīvotāju īslaicīgo ģeogrāfisko mobilitāti ārpus bijušo rajonu robežām, it īpaši, zemas pievienotās vērtības profesiju darbaspēka pārvietošanos. Tas nozīmē, ka bijušie rajonu centri joprojām izjūt slogu – nepieciešamību nodrošināt visus iedzīvotājam nozīmīgākos pakalpojumus, kas prasa augstākas ekonomiskās izmaksas (infrastruktūras uzturēšanu). Izaicinājums pārvaldībā būs administratīvo teritoriju spēja nodrošināt pakalpojumus atbilstoši teritoriju funkcionālajām saitēm.
- (29) Ekonomikas jomā vairums Kurzemes pašvaldību specializējas vairākās jomās⁶. Visplašākā specializācija ir Liepājas pilsētai, kura kā nacionālas nozīmes attīstības centrs specializējas plašā jomu klāstā – pavisam 19 nozarēs, visšaurākā specializācija ir Rojas novadam – divas nozares.
- (30) Šādā situācijā reģiona izaicinājums nākotnē ir organizēt racionālāku pakalpojumu pieejamību, stiprinot reģionālo sadarbību tā, lai iedzīvotājiem būtu vienādi iespējams nokļūt vairākos pakalpojumu centros, savukārt pakalpojumu un ekonomiskie centri varētu specializēties, optimizēt attīstāmo un uzturamo infrastruktūru. Sasaistes veidošanai būtiska ir IKT (e-pakalpojumu, attālinātā darba iespēju) attīstība un transporta pakalpojumu optimizācija (pasażieru pārvadāšanas iespēju attīstība pa dzelzceļu, ņemot vērā dzelzceļa sistēmas attīstības plānus).

Starpreģionālās sadarbība darbaspēka mobilitātes veicināšanai augstākai reģiona saimnieciskajai rosībai

- (31) Vērtējot iespējamās darbaspēka plūsmas (piemēram, lai mazinātu bezdarbu), Kurzemes reģionam tuvākie darbavietu centri atrodas Dobeles, Jelgavas un Tukuma, kā arī Rīgas virzienos, kas ir īpaši nozīmīgi Saldus un Talsu novadu iedzīvotājiem. Tādējādi nākotnes izaicinājums ir ne tikai veidot ciešāku reģionālo sadarbību, bet arī veicināt starpreģionālo mobilitāti un sadarbību, kurā nozīmīga loma būs atbilstošam sabiedriskā transporta pakalpojumu piedāvājumam.
- (32) Ņemot vērā, ka Kurzemes reģionam ir plaša sauszemes robeža ar Lietuvas reģioniem, izaicinājums nākotnē ir pārrobežu mobilitātes un sadarbības attīstība, iekļaujoties vienotajā Eiropas ekonomiskajā telpā. Tādējādi pieaugošu lomu spēlēs pārrobežu transporta infrastruktūras attīstība (gan autoceļu, gan dzelzceļu) un iedzīvotāju kolektīvās mobilitātes risinājumi pārrobežu satiksmē, tādējādi sniedzot ieguldījumu visaptverošas vienotās Eiropas transporta telpas attīstībā.

⁶ Personu apvienība SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” (2014.) Pētījums „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”, 43.-44.lpp.

2.3. Ekonomika

Industriālā ražošana koncentrējas republikas un reģiona nozīmes centros

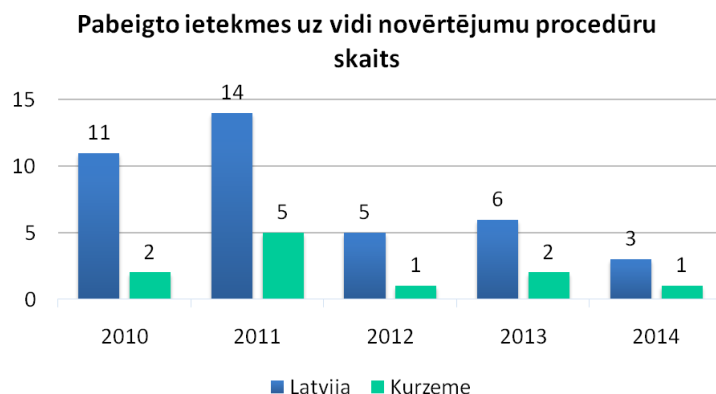
- (33) Industriālie uzņēmumi reģionā arvien vairāk koncentrējas lielākajos attīstības centros. Galvenie republikas nozīmes industriālie centri ir Liepāja un Ventspils, reģiona nozīmes – Saldus (Brocēni), Talsi un Kuldīga. Vislielāko industriālo potenciālu pēdējās desmitgades laikā Kurzemes reģionā ir attīstījusi Ventspils pilsēta.
- (34) Kurzemes plānošanas reģiona ieteicamie specializācijas virzieni⁷ ir zivsaimniecība, kokapstrāde, pārtikas rūpniecība, apģērbu ražošana, metālapstrāde, tūrisms, transports un loģistika.
- (35) Ņemot vērā katra centra specifiku, ieteicams nākotnē atbalstīt to specializāciju tādās ekonomiskās aktivitātes nozarēs, kas nav pretrunā viena otrai. Piemēram, Kuldīga, kura varētu aktīvāk attīstīties tūrisma pakalpojumu un radošo industriju jomā, tāpat varētu specializēties arī kokapstrādes jomā, kas ir videi salīdzinoši draudzīga ražošanas nozare.
- (36) Liepājā ir attīstītas tekstilrūpniecības, metālapstrādes un mašīnbūves, pārtikas rūpniecības, kā arī būvniecības nozares. Ventspils ir attīstījies dažādās industriālajās nozarēs, nozīmīgu lomu atvēlot augsto tehnoloģiju attīstībai. Ziemeļkurzemē atrodas lieli mežu masīvi (Dundagas, Kuldīgas, Talsu un Ventspils novados) un kūdras purvi, tādējādi šī apvidus specializācija ir mežsaimniecība, kokapstrāde un ieguves rūpniecība.
- (37) Lai gan zivsaimniecība likumsakarīgi ir to novadu specializācija, kas atrodas pie jūras, tomēr šajā nozarē specializējas arī Saldus novads, attīstot akvakultūras teritorijas.

Ciešāku vietējo darba tirgu veidošana

- (38) Pateicoties reģiona centru ekonomiskajai specializācijai, nākotnes izaicinājums būtu sadarbības stiprināšana starp reģionālās nozīmes centriem, paaugstinot darbaspēka mobilitātes iespējas. Veidojoties reģiona pilsētu lielākai specializācijai, nākotnes attīstības iespējas saistās ar iespēju nodrošināt lielāku ekonomisko nozaru dažādību reģionā.

Tuvākajos gados Kurzemes reģionā plānots ieguldīt jaunas investīcijas

- (39) Netieši dati (veiktie ietekmes uz vidi novērtējumi) rāda, ka tuvākajos gados Kurzemē salīdzinoši vairāk nekā citos reģionos plānots īstenot jaunus projektus, kas varētu dot papildus stimulu ekonomikas attīstībai.

Datu avots: Autoru aprēķini pēc VPVB mājaslapas informācijas

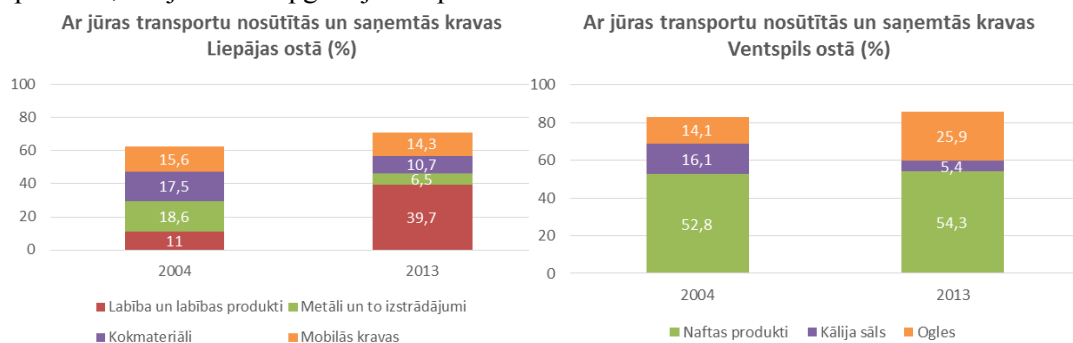
⁷ Personu apvienība SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” (2014.) Pētījums „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”, 6.lpp.

Padomju laika infrastruktūras mantojuma lietderīga izmantošana

- (40) Sociāli ekonomisko pārmaiņu rezultātā, ko ietekmēja neatkarības atgūšana, tai sekojošā padomju armijas izvešana no Kurzemes, kas tolaik veidoja bijušās Padomju Savienības ārējo robežu, radīja situāciju, ka tika pamesti daudzi militārās un industriālās infrastruktūras objekti. Turpmākajos gados ekonomikai, it īpaši, ražošanai, kļūstot resursu efektīvākai samazinājās saimnieciskajai darbībai nepieciešamās industriālās teritorijas un būves, vēl vairāk veicinot degradētu teritoriju veidošanos. Kurzēmē jau šobrīd ir nozīmīgs skaits teritoriju, kas ir uzskatāmas par degradētām vai pastāv augsts risks, ka tādas varētu kļūt tuvākajā nākotnē.
- (41) Visvairāk no padomju laikiem mantotās un neizmantotās infrastruktūras ir Skrundā, Vaiņodē, Baltijas jūras piekrastes zonā, savukārt pilsētu vidū vislielākais slogs ir Liepājai, kas iepriekš bijusi pilsēta ar izteiktu militāru specializāciju.
- (42) Lai gan iepriekšējos gados ir veikti lieli ieguldījumi, lai pilsētu infrastruktūru padarītu resursu efektīvāku, viens no lielākajiem nākotnes izaicinājumiem ir noteikt padomju laika infrastruktūras mantojumu tālākās izmantošanas iespējas un sakārtot šīs teritorijas atbilstoši šī brīža iedzīvotāju skaitam un ekonomikas lielumam.

Transporta un loģistikas nozares potenciāla saglabāšana un attīstīšana

- (43) Transporta (ostas) un loģistika ir nozīmīgs reģiona ekonomikas potenciāls. Divas no trim nozīmīgākajām Latvijas ostām atrodas Kurzemes reģionā – Ventspilī un Liepājā, apkalpojot aptuveni pusi no Latvijas ostu kravām. Tomēr Kurzemes ostu kravu apstrādes apjomu pieauguma tempi ir zemāki nekā Latvijā vidēji un arī zemāki nekā citās Baltijas jūras austrumu krasta ostās.
- (44) Transporta tīkls uz Liepājas un Ventspils ostām ir pietiekams – Liepāja un Ventspils ir iekļautas Eiropas transporta (TEN-T) tīklā. Pateicoties ostas attīstībai, Ventspils ir iekļauta TEN-T pamattīklā un šī tīkla prioritārajā Ziemeļu jūras – Baltijas jūras transporta koridorā, kura turpmākā attīstīšana ir Eiropas Savienības prioritāte līdz 2030. gadam. Savukārt Liepāja ir iekļauta visaptverošajā TEN-T tīklā. Transporta tīkls aptver arī Liepājas un Ventspils lidostas, kuru lomas palielināšana reģiona transporta nozarē ir šo pašvaldību nākotnes izaicinājums.
- (45) Kurzemes ostu kravu apgrozījuma pieauguma tempi ir lēni. Ostu izaugsme šobrīd balstās uz modernizāciju un tehnoloģijām, taču nākotnē tās sagaida vairāki nozīmīgi izaicinājumi.
- (46) Pirmkārt, Ventspils un Liepājas ostas var zaudēt savas pozīcijas, aktīvi attīstoties Krievijas (piemēram, Sanktpēterburgas) ostām, un nākotnes izaicinājums ir saglabāt esošos kravu apjomus. Līdz ar to izaicinājums ir konkurētspējīgu un modernu pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību piedāvājumu attīstīšana.
- (47) Ventspils un Liepājas ostu kravu struktūra laika posmā no 2004. līdz 2013.gadam ir kļuvusi šaurāka, kas ietver lielākus riskus. Liepājas ostā būtiski audzis labības un labības produktu apgrozības īpatsvars, bet krities metālu un to izstrādājumu apgrozības īpatsvars. Savukārt Ventspils ostā būtiski audzis ogļu apgrozījuma īpatsvars, bet krities kālija sāls apgrozījuma īpatsvars, bet jēlnaftas apgrozījuma īpatsvars no 7% nokrities uz 0%.

Datu avots: CSP

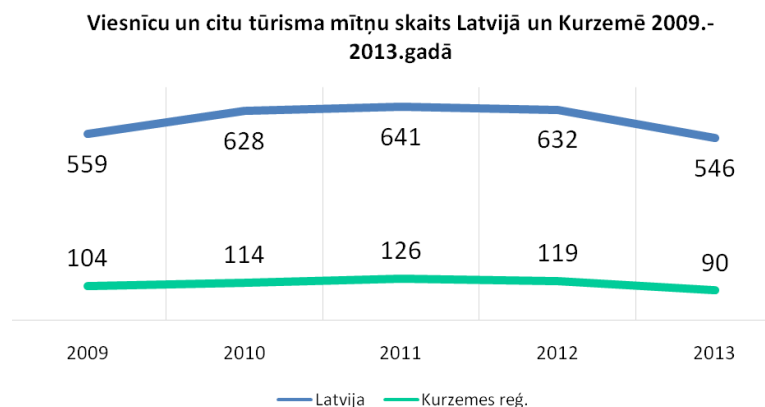
- (48) Attiecīgi otrais ostu nākotnes izaicinājums ir nodrošināt lielāku kravu diversifikāciju (t.sk., konteineru kravas, kravas ar augstāku pievienoto vērtību). Šobrīd vairums kravas tiek sūtītas no Austrumiem Rietumu virzienā, taču pretēja kravu plūsma ir salīdzinoši niecīga. Pretēja kravu plūsmas virziena attīstīšanai nepieciešama aktīvāka iesaistīšanās globālajās loģistikas ķēdēs.
- (49) Treškārt, izaicinājums ir saistīts ar nepietiekami attīstītu publiski pieejamo Ventspils un Liepājas ostu infrastruktūru attiecībā uz tiešu piekļuvi sauszemei un jūrai, kas saistīta ar kritiskā stāvoklī esošajām kopējām hidrotehniskajām būvēm un pievadceļu (autoceļu, dzelzceļa) kvalitāti, tādējādi radot izaicinājumus gan saistībā ar drošību, gan vides riskiem. Ostu izaugsmi nepieciešams sabalansēt ar pilsētas iedzīvotāju interesēm, un tam nepieciešama transporta plūsmas novirzīšana ārpus pilsētas centra, veidojot ērtus un drošus savienojumus ar valsts galveno autoceļu ievadiem pilsētu teritorijās. Ostu efektīvai integrācijai TEN-T tīklā nepieciešams uzlabot savienojumus tiešai piekļuvei sauszemei un jūrai, tostarp infrastruktūras savienojumus, kas nepieciešams transporta operācijām ostas teritorijā, un savienojums ar pārējiem transporta veidiem TEN-T tīklā⁸.

Metālapstrādes nozares turpmākās attīstības veicināšana

- (50) Metālapstrāde un mašīnbūve ir viena no reģiona perspektīvajām nozarēm, kas Latvijas mērogā ir viena no nozarēm ar visaugstāko eksporta proporciju produkcijas realizācijā. Metālapstrādes uzņēmumu darbība reģionā ilgus gadus ir attīstījusi nepieciešamo infrastruktūru un ļāvusi uzkrāt zināšanas par nozari. Lai gan Liepājā tā ir viena no nozīmīgākajām industrijām, nozari būtiski ietekmē tas, ka lielākais uzņēmums – „Liepājas Metalurģs” – šobrīd ir apstādīnājis savu darbību. Nozīmīgs nozares izaicinājums šādā situācijā ir uzkrātā nozares potenciāla, darbaspēka un kompetences saglabāšana un vienlaikus darbinieku pārkvalifikācija atbilstoši nozares vajadzību izmaiņām, kā arī – „Liepājas Metalurģs” darbības atjaunošana.

Tūrisma piedāvājuma un specializācijas attīstīšana

- (51) Lai gan viesnīcu un citu tūrisma mītņu skaits Kurzemē kopš 2011.gada samazinājies par 30% (salīdzinājumam – Latvijā tas ir samazinājies par 15%), tūrisma komersantu apkalpoto personu skaits Kurzemē no 2010. līdz 2013.gadam pieaudzis par 75% (Latvijā vidēji – par 35%). Šīs izmaiņas vismaz daļēji ir saistāmas ar Latvijas iedzīvotāju ceļošanas paradumu izmaiņām ekonomiskās lejupslīdes ietekmē, kā rezultātā pieauga iekšzemes un samazinājās ārvalstu tūrisms.

Datu avots: CSP

- (52) Kurzemes reģionā pieejams plašs tūrisma pakalpojumu piedāvājums – vēsturiskais (kultūras mantojuma), kultūras un sporta, dabas un atpūtas tūrisms. Novērojama un arī turpmāk ir ieteicama Kurzemes pilsētu specializācija dažādu tūrisma pakalpojumu sniegšanā. Piemēram, Kuldīga – vēsturiskais (vecpilsēta) un dabas tūrisms (Ventas rumba). Ventspilī aktīvās atpūtas

⁸ Partnerības līgums Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam, 28.-29.lpp.

tūrisma piedāvājums (jaunrades nams un modernās atrakcijas, kas varētu attīstīties līdz pat zinātnes muzejam). Nozīmīgs Kurzemes resurss ir dabas tūrisms, kas šobrīd saistāms ar laivošanu, atpūtu pie jūras un dabas apskates objektiem, veloceļu attīstību reģiona pilsētās, taču iespējama to vēl plašāka attīstīšana, izmantojot jūras resursu, un lielāku vērtību pievēršot objektu pieejamībai ārvalstu tūristiem.

- (53) Šobrīd nepietiekoši izmantotās iespējas tūrisma piedāvājuma attīstībā ir:
- Rehabilitācijas un kūrortu pakalpojumi veselības tūrisma attīstīšanai, kas papildinātu atpūtas pie jūras un dabas tūrisma piedāvājumu;
 - Dabas tūrismā (infrastruktūras un pakalpojumu attīstība laivošanai piemēroto upju krastos);
 - Mazo jahtu ostu attīstīšana un kopīgu projektu veidošana Baltijas jūras reģionā ārvalstu tūristu piesaistīšanai;
 - Atraktīvu industriālā tūrisma piedāvājumu veidošana (piemēram, izbraukums pa kūdras dzelzceļu tā ieguves vietās, militārie objekti);
 - Kombinēto tūrisma maršrutu piedāvājumu attīstīšana (piemēram, no jahtu ostām uz tuvējām Kurzemes pilsētām ar to atpūtas piedāvājumu).
- (54) Kā viens no būtiskākajiem izaicinājumiem tūrisma nozarei gan Latvijas, gan Kurzemes mērogā ir piedāvājuma specializācija, jo šobrīd samērā līdzīgas tūrisma iespējas piedāvā arī Lietuva un Igaunija. Vienlaikus, lai paaugstinātu ārvalstu tūristu uzturēšanās ilgumu, izaicinājums ir arī visu trīs Baltijas valstu un to reģionu sadarbība kopīgu tūrisma maršrutu attīstībai un mārketingam starptautiskā mērogā.

Kokapstrādes pievienotās vērtības un konkurētspējas pasaules tirgos celšana

- (55) Kokapstrādes rūpniecības attīstībai izteiktas priekšrocības ir reģionā esošie meža un koksnes resursi, kuriem būtiski radīt pievienoto vērtību caur apstrādi un koka produkcijas ražošanu, nevis resursu realizāciju neapstrādātā veidā⁹.
- (56) Nozares attīstības izaicinājumi ir saistāmi ar mežu resursu samazināšanos, kas rodas mežu nekvalitatīvas apsaimniekošanas rezultātā, nozares atbalsta infrastruktūras – pētniecības centru un izglītības programmu – trūkumu un sadarbības trūkumu ar radošajām industrijām, lai radītu tirgū pieprasītus produktus ar augstu pievienoto vērtību.
- (57) Nākotnes attīstības iespējas ir saistāmas ar pievienotās vērtības paaugstināšanu un sadarbību ar radošajām industrijām jaunu, pieprasītu produktu dizainu un preču zīmju radīšanā, palielinot jaunu tirgu apgūšanu caur eksportu.

Vietējās lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu konkurētspējas attīstība pasaules tirgos

- (58) Lai gan Kurzemē ir labvēlīga vide lauksaimniecības attīstībai (lauksaimniecībā izmantojamas, bet neapstrādātas zemes, atbilstošs klimats, laba infrastruktūra piegādēm), ievērojami labāk reģionā ir attīstīta intensīvā lauksaimniecība, taču nākotnes attīstības iespējas ir saistāmas arī ar bioloģiskās lauksaimniecības kā nišas produkta un augstākas pievienotās vērtības lauksaimniecības produktu audzēšanas attīstību.
- (59) Būtisks lauksaimniecības nozares izaicinājums ir produkcijas konkurētspēja pasaules tirgū. Lauksaimnieciskās produkcijas ražošana reģionā joprojām ir sadrumstalota, produktu loģistikai joprojām ir raksturīga individuālā pieeja, kas būtiski paaugstina to izmaksas. Tādējādi nākotnes attīstības iespējas ir saistāmas ar lauksaimniecības produkcijas ražotāju kooperāciju loģistikas ķēžu attīstībai un produkcijas mārketingam, kas ļautu celt tās atpazīstamību un konkurētspēju gan vietējām piegādēm, gan arī pasaules tirgos.
- (60) Zivsaimniecības nozarei Kurzemes reģionā ir izteiktas priekšrocības ekonomiskajos rādītājos pēc nodarbinātības, uzņēmējdarbības un pievienotās vērtības¹⁰. Nozarei atbalstoši ir arī dabas resursi

⁹ Nozares attīstības tendences raksturotas, balstoties uz: Personu apvienība SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” (2014.) Pētījums „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”, 6.lpp.

(Baltijas jūras piekraste un ūdeņi ar zivju resursiem), infrastruktūra – ostas, kā arī reģionā ir ilggadīgas nozares tradīcijas un pieredze. Zivsaimniecības nozari attīstīt ieteicams piekrastes pašvaldībās – gan lauku teritorijās, gan attīstības centros.

- (61) Tā kā zivsaimniecības attīstības riski ir nozvejas samazināšanās kvotu dēļ un Baltijas jūras zivju sugu salīdzinoši mazais pieprasījums salīdzinājumā ar citu jūru zivju sugām, tad nozares attīstībai ieteicams izpētīt iespējas pārorientēties uz akvakultūru un izmantot jūras resursus ne tikai zivju ieguvei, bet arī citu kultūru attīstībai.

Izglītības, pētniecības nozares un inovācijas jātuvina reģiona ekonomiskajai specializācijai

- (62) Nozīmīgākie izglītības, pētniecības un inovāciju centri Kurzemē ir Ventspils un Liepāja¹¹. Arī šajā jomā novērojama specializācija. Ventspils orientējas uz inovācijām un nozarēm ar augstu pievienoto vērtību, tās atbalstot biznesa inkubatorā „Ventspils augsto tehnoloģiju parks” un piedāvājot datorzinātņu, elektronikas un biznesa vadības studijas Ventspils augstskolā un Profesionālās izglītības kompetences centrā „Ventspils tehnikums”. Ventspilī atrodas arī Kurzemes Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts, kura mērķis ir veicināt sadarbību starp zinātniskajām institūcijām un uzņēmējiem.
- (63) Liepājai nav novērojama tik izteikta specializācija, tās biznesa inkubatorā atbalsts tiek sniegts plaša profila jaunajiem uzņēmējiem, tomēr ir nodibināts zaļo tehnoloģiju klasteris un radošo industriju klasteris. Radošo industriju klasteris sadarbojas ar tekstilizstrādājumu ražotājiem, radot produktus ar augstāku pievienoto vērtību. Liepājas Universitāte, Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas filiāle, pilsētā izvietoto profesionālās izglītības iestāžu specifika un Profesionālās izglītības kompetences centrs Liepājas Valsts tehnikums noteic arī pilsētas specializāciju būvniecības, radošajās un EIKT nozarēs.
- (64) Atsevišķi izglītības un pētniecības centri atrodas arī atsevišķos reģiona centros. Profesionālās izglītības kompetences centrs „Kuldīgas tehnoloģiju un tūrisma tehnikums” specializējas kokizstrādājumu izgatavošanā un dizaina, tūrisma, ēdināšanas un autotransporta jomās. Talsu novadā atrodas Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts. Liepājā un Ventspilī (mākslas un mūzikas skolā) taps 2 kompetenču centri profesionālās kultūrizglītības kvalitātes uzlabošanai.
- (65) Neskatoties uz to, ka Kurzemes reģionā atrodas vairākas augstākās izglītības iestādes, tajā, salīdzinot ar citiem reģioniem, ir viszemākais iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars – tikai 17,4%. Turklāt 2009.-2013. gadā Kurzemes reģionā bijis arī vislētākais iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvara pieaugums – tas palielinājies tikai par 3,3%. Šādai tendencei saglabājoties, Kurzemes reģions saglabās savu pozīciju un tādējādi potenciāli būs mazāk pievilcīgs zināšanu ietilpīgai uzņēmējdarbībai, kurā nepieciešami augsti kvalificēti un labi sagatavoti speciālisti¹².
- (66) Viens no galvenajiem nākotnes izaicinājumiem ir tuvināt izglītības un pētniecības nozari reģiona ekonomiskajai specializācijai. Šobrīd Kurzemes reģionā esošā inovācijas infrastruktūra – zinātniskās pētniecības institūti, inovāciju, zināšanu pārneses un kompetences centri, augstākās izglītības iestādes un uzņēmējdarbības atbalsta centri – nav sasaistē ar nozarēm, kurām reģionā ir salīdzinošas priekšrocības¹³. Atbilstošas izglītības programmas trūkst šādās nozarēs: zivsaimniecība, apģērbu ražošana, augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības, mezsaimniecība un mežizstrāde, kokapstrāde. Zināšanu jomā nozarei atbilstošas augstākās izglītības programmas ir galvenokārt salīdzinoši mazāk konkurētspējīgām nozarēm¹⁴. Kā papildus Kurzemes reģiona specializācija būtu piedāvāt izglītību atsevišķās nozarēs, kas atbilst nacionālajām ekonomikas vajadzībām (piemēram, jūrniecībā).

¹⁰ Personu apvienība SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” (2014.) Pētījums „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”, 8.lpp.

¹¹ Tendence aprakstīta, izmantojot Personu apvienība SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” (2014.) Pētījums „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”, 37.-42.lpp.

¹² Personu apvienība SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” (2014.) Pētījums „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”, 31.lpp.

¹³ Turpat, 6.lpp.

¹⁴ Turpat, 27.-28.lpp.

- (67) Attīstības iespējas profesionālās izglītības jomā ir saistāmas ar izglītības tuvināšanu darba tirgus vajadzībām, sadarbībā ar uzņēmējiem organizējot tādu apmācību, kas tuvāka reālajai darba videi, t.i. īstenojot profesionālo izglītību pēc darba vidē balstītas profesionālās izglītības principiem.
- (68) Vēl viena reģiona attīstības iespēja izglītības un pētniecības nozarē ir jūrniecība un jūras izpēte. Kā viens no šī brīža resursiem, uz kuru balstīt tālāko attīstību, ir Liepājas Jūrniecības koledža, kura piedāvā izglītību pasaulē pieprasītā profesijā (jūrniecības virsnieku profesijas) un ir otrs nozīmīgākais jūrniecības specialitātes izglītības centrs Latvijā. Šo profesiju pieprasījums turpmākajos gados turpinās pieaugt. Turpmāko gadu izaicinājums ir gan celt jūrniecības izglītības kvalitāti, gan izvērst plašāku pētniecību par Baltijas jūru kā resursu Kurzemes reģiona ekonomikas attīstībai.

Darbspēka piedāvājuma un kvalitātes atbilstības darba tirgus vajadzībām paaugstināšana

- (69) Nākotnes izaicinājums ir atbilstošas kvalifikācijas darbspēka skaita samazināšanās, kas tādējādi varētu kavēt reģiona perspektīvo nozaru attīstību. Republikas nozīmes un atsevišķos reģiona centros ir izveidots labs pamats – zināšanu pārneses un kompetenču centri, tomēr eksperti uzskata, ka reģiona darba devēji un darbspēks nav gatavi arvien lielākajam nākotnes izaicinājumam būt tehnoloģiskākiem un resursu efektīvākiem, lai strādātu produktīvāk un konkurētu starptautiski. Šim nolūkam svarīgi ir attīstīt izglītību divos virzienos. Pirmkārt, veidojot ciešāku izglītības iestāžu un darba devēju sadarbību, lai iegūtās prasmes atbilstu darba devēju vajadzībām. Otrkārt, tā kā nākotnes profesiju pieprasījums šobrīd ir maz prognozējams, taču tās prasīs esošā darbspēka pielāgošanos un apmācību, nepieciešama izpratne par mūžizglītības (izglītības turpināšanas, pārkvalificēšanās, kvalifikācijas paaugstināšanas u.tml.) nozīmi veicināšana darba ņēmēju vidū.

2.4. Vide un klimata pārmaiņas

Pilsētvides kvalitātes uzturēšana

- (70) Pateicoties ES fondu ieguldījumam, pilsētvides kvalitāte Kurzemes reģionā kopumā ir uzlabojusies (uzlabota ielu infrastruktūra un sakārtotas ainavas), taču nākotnes izaicinājumi ir saistīti ar rūpēm par iesākto projektu pabeigtību un infrastruktūras uzturēšanu nākotnē, jo īpaši ņemot vērā iedzīvotāju skaita sarukuma tendenci. Attīstības iespējas šeit saistāmas ar ciešāku pašvaldību sadarbību ar uzņēmējiem un tūrisma nozares attīstību.

Ūdenssaimniecības sakārtošana un tālākā attīstība iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai un dabas piesārņojuma mazināšanai

- (71) Līdzīgi kā citviet Latvijā, Kurzemes reģionā, pateicoties pilsētās un mazākās apdzīvotajās vietās īstenotajiem ūdenssaimniecības projektiem, pēdējo gadu laikā ir būtiski uzlabojusies ir dzeramā ūdens kvalitāte un notekūdeņu apsaimniekošana, mazinājies ir dabas piesārņojums. Tomēr ūdenssaimniecības sakārtošana ir jāturpina mazākās apdzīvotajās vietās, it īpaši tādās, kurās dzīvo mazāk par 200 iedzīvotājiem. Šo apdzīvoto vietu zemā apbūves blīvuma dēļ ir jāmeklē piemēroti, ekonomiski pamatoti un ilgtspējīgi daļēji centralizētas ūdenssaimniecības attīstības risinājumi. Tādējādi nākotnes izaicinājums būs atrast tādas izbūves un apsaimniekošanas modeļus, kas ir piemēroti šādām teritorijām, turklāt ņemot vērā, ka šajās teritorijās bieži dzīvo cilvēki ar zemu ienākumu līmeni¹⁵. Šī problēma nākotnē varētu aktualizēties arī t.s. dārzkopības teritorijās, kurām piemīt tendence pārveidoties par ciemiem bez atbilstošas infrastruktūras.
- (72) Otrs ūdenssaimniecības jomas izaicinājums ir esošās ūdenssaimniecības infrastruktūras lietotāju skaita palielināšana, veicinot jaunus pieslēgumus. Kopumā iedzīvotājiem nav pietiekamu finanšu resursu, lai izbūvētu pieslēgumus un māju iekšējos tīklus savā nekustamajā īpašumā, kas ļautu izmantot centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus. Tādējādi nākotnes izaicinājums ir saistāms ar aktīvāku pašvaldību iesaistīšanu pieslēgumu atbalsta shēmu veidošanai, īpašu

¹⁵ Attīstības tendences raksturošanai izmantota informācija: Partnerības līgums Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam, 37.-38.lpp.

atbalstu sniedzot nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, vienlaikus saglabājot ūdenssaimniecības sistēmas saimniecisko efektivitāti un rentabilitāti.

Degradēto teritoriju iekļaušana sociāli ekonomiskajā aprītē

- (73) Kurzemē ir daudz degradēto teritoriju (bijušie militārie vai rūpnieciskie objekti/ teritorijas, dzelzceļa koridori, pamestas industriālās zonas). Būtiskākie nākotnes izaicinājumi ir saistīti ar šo teritoriju sakopšanu, lai tās neradītu apdraudējumu apkārtējai videi, padarītu tās piemērotas uzņēmējdarbībai, izmantojot jau esošos resursus, un, saistībā ar uzņēmējdarbību paaugstinot to pieejamību interesentiem (industriālais tūrisms). Arvien pieaugošs izaicinājums būs arī degradēto privāto teritoriju (pamestu industriālo teritoriju, māju u.tml.) sakārtošanas veicināšana.
- (74) Teritorijas, kuru revitalizācija veicama pirmkārt un kuru turpmākajai izmantošanai ir visaugstākais potenciāls, ir: Priekules lidlauks, Vaiņodes lidlauks, Skrundas lokators, radioastronomijas centrs, Karostas kanāls Liepājā, u.c.

Resursu un energoefektivitātes paaugstināšana

- (75) ES dalībvalstu starpā Latvija saņēmusi negatīvu vērtējumu vairākos ar resursu un enerģijas efektivitāti saistītos kritērijos, t.sk. par atkritumu pārstrādes un reģenerācijas zemo apjomu, apglabāto atkritumu apjomu, kā arī par pārāk lielo apglabāto bioloģisko noārdāmo atkritumu apjomu¹⁶. Nākotnes izaicinājums ir veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos atkritumu šķirošanā un resursu otrreizējā izmantošanā, nodrošinot tam nepieciešamo motivāciju un pamatinfrastruktūru.
- (76) Transports ir viena no nozarēm ar visaugstāko energo atkarību gan Kurzemē, gan Latvijā kopumā. Latvijas transportā izmantotās enerģijas daudzumā 97% veido fosilā enerģija, kas simtprocentīgi tiek importēta. Tādējādi transporta nozare spēj sniegt būtisku ieguldījumu atjaunojamās enerģijas izmantošanā un piesārņojuma mazināšanā. Šim nolūkam valsts līmenī ir izstrādāts Latvijas elektromobilitātes attīstības plānu 2014.–2016.gadam, kas vērsts arī uz pilsētu mobilitātes ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanu, paredzot atbalsta pasākumus pilsētu transportam elektrisko autobusu iegādei. Nākotnes izaicinājumi ir saistīti ar kvalitatīvas un konkurētspējīgas sabiedriskā transporta sistēmas attīstīšanu, priekšroku dodot elektriskajiem un dzelzceļa transporta modeļiem. Lai uzlabotu pilsētvidi un nodrošinātu elektrotīklu stabilitāti, viens no prioritāriem virzieniem nākotnē ir samazināt novecojušo virszemes elektrotransporta kontaktīklu apjomu, it sevišķi pilsētu vēsturiskajos centros, un to aizstāt ar bezvadu enerģijas uzlādes sistēmām¹⁷.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ilgtspējīga attīstīšana

- (77) 14% no Kurzemes reģiona teritorijas aizņem īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT)¹⁸, kas ir vairāk nekā Latvijā vidēji. Kurzemē saimnieciskās darbības ierobežojumi ĪADT teritoriju tuvumā traucē uzņēmējdarbības attīstību (piemēram, kūdras ieguvei, mežizstrādi, tūrismu), jo Latvijā kopumā ir raksturīgi noliegt jebkādu saimniecisko darbību aizsargājamajās dabas teritorijās. Nākotnes izaicinājums un attīstības iespējas ir saistītas ar cilvēku un dabas vajadzību sabalansēšanu un šo teritoriju ilgtspējīgu apsaimniekošanu, it īpaši, ņemot vērā, ka pārmērīga dabas teritorijas aizsardzība var būt arī tai degradējoša un, ka bioloģiskās dažādības un unikālās ainavas veidošanās ir dabas un cilvēka saimnieciskās darbības mijiedarbības rezultāts. Ilgtspējīgas apsaimniekošanas nodrošināšanai nepieciešama pašvaldību, uzņēmēju un citu ieinteresēto pušu (iedzīvotāju, vides un dabas aizsardzības speciālistu) sadarbība aizsargājamo dabas teritoriju tālākās izmantošanas plānošanā.

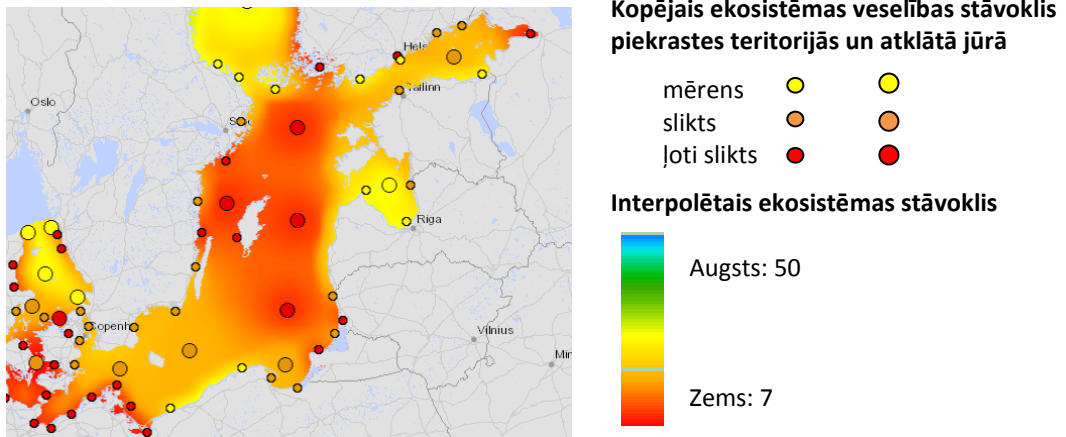
Negatīvās ietekmes uz Baltijas jūras ekosistēmu mazināšana

¹⁶ Partnerības līgums Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam, 35.lpp.

¹⁷ Partnerības līgums Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam, 33.lpp.

¹⁸ Datu avots – DAP, neskaitot mikroliegumus

- (78) Eitrofikācija ir galvenā Baltijas jūras problēma.¹⁹ Eitrofikācija rodas, ja ūdenī nokļūst pārāk daudz barības vielu, kuras stimulē pārmērīgu augu augšanu. Ziedošās zilaļģes samazina ūdens caurredzamību, iznīcina faunas un floras sugas, kā arī atbaida tūristus un vasarniekus no peldēšanās un atpūtas Baltijas jūras piekrastē.

Datu avots: HELCOM

- (79) Lielāko risku ūdeņu stāvoklim Latvijā rada lauksaimniecības noteču piesārņojums un piesārņotās vietas, kā arī plūdi un pali, ar atkritumu apsaimniekošanu saistītās darbības, piesārņojums ar bīstamām vielām, pārrobežu piesārņojums, krastu un gultnes pārveidojumi, gaisa piesārņojums un mazo HES darbība.²⁰ Lai mazinātu negatīvo ietekmi uz Baltijas jūras ekosistēmu, nepieciešams īstenot Ventas upes baseina apsaimniekošanas plānā 2010.-2015.gadam noteiktos mērķus, nepieļaujot virszemes un pazemes ūdensobjektu stāvokļa pasliktināšanos, un novēršot vai samazinot piesārņojuma nonākšanu tajos.
- (80) 2012.gadā veikta upju attīrīšana no dabiskā aizauguma, atjaunojot normālo ūdens tecējumu un biotopus.²¹ Izaicinājums ir iesāktu darbu turpināšana, vairāk uzmanību pievēršot ezeru ilgtspējīgai apsaimniekošanai.

Baltijas jūras piekrastes krasta erozijas seku mazināšana

- (81) Kurzemē ir augstākā Baltijas jūras piekrastes krasta erozijas riska pakāpe Latvijā. Zemāka riska pakāpe ir tikai Kurzemes ziemeļdaļā (Irbes šaurums). Sanešu akumulācija ar ļoti augtu intensitāti saglabājas Kurzemes lielo ostu dienvidu krasta sektoros. Saskaņā ar prognozēm līdz 2058. gadam krasta erozijas rezultātā visvairāk zaudētā sauszemes kopplatība sagaidāma Ventspils novadā (~230 ha)²². Nākotnes izaicinājums ir pielāgoties klimata pārmaiņām un iespēju robežās samazināt apdraudētajās teritorijās plūdu un krasta erozijas risku, kā arī nepieļaut jaunu apbūves objektu būvniecību riska zonās.

Pieaugoši plūdi, ekstremālas temperatūras un stiprākas vētras

- (82) Turpmākajā perspektīvā sagaidāmas klimata pārmaiņas – pieaugoši plūdu draudi, ekstremālākas temperatūras un to svārstības un stiprākas vētras. Šīs klimata pārmaiņas vislielākais izaicinājums ir lauksaimniecības (izpostīti sējumi u.tml.) un mežsaimniecības (koksnes kvalitātes krišanās) nozarei, kas veido nozīmīgu ekonomikas daļu reģionā. Plūdi (vēja uzplūdu, intensīvu lietusgāzu, sniega kušanas, pavasara palu maksimuma izraisīta applūšana) pašvaldībās pēdējo desmit gadu laikā ir radījuši būtiskas problēmas, nodarot ievērojamus zaudējumus un liekot ieguldīt ievērojamus līdzekļus to seku likvidācijā²³. Izaicinājums ir mazināt plūdu riskus, ierīkojot zaļās infrastruktūras risinājumus, ne tikai pretplūdu aizsardzības būves.

¹⁹ HELCOM Baltijas jūras rīcības plāns 2007.g.

²⁰ VARAM 2014.gada pārskats „Būtiski ūdeņu apsaimniekošanas jautājumi Latvijas upju baseinos” 5.lpp..

²¹ Projekts „Pārrobežu sadarbība Ventas upju baseina apgabala dabas vērtību apsaimniekošanā”

²² Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam

²³ Saskaņā ar 2014.gada martā VARAM veiktās pašvaldību aptaujas rezultātiem no VARAM 2014.gada pārskata „Būtiski ūdeņu apsaimniekošanas jautājumi Latvijas upju baseinos” 5.lpp..

3. Stratēģiskā daļa

3.1. Kurzeme 2030

Kurzemes reģiona ilgtermiņa attīstības redzējums, jeb vīzija²⁴: **Kurzeme 2030 – gudrs, radošs, zaļš, starptautiski konkurētspējīgs reģions Baltijas jūras krastā.**

Vīzijas skaidrojums²⁰

- (83) Kurzemes reģiona attīstība saistās ar gudriem risinājumiem, kas vērsti uz augstāku pievienoto vērtību, ko panāk ar tehnoloģiju un cilvēka kapitāla attīstību. Ieguldījumi izglītībā, zinātnē, prasmju un iemaņu attīstībā ir sabiedrības un katra indivīda izaugsmes pamatā. Sabiedrībā veidojas un tiek atbalstīts sabiedrības un indivīdu radošums, kas izpaužas spējā veidot jaunus risinājumus, inovācijas visdažādākajās jomās. Ekoloģiski balstīta domāšana un rīcība veido reģionu par zaļās ekonomikas priekšposteni Latvijā un Baltijas jūras reģionā. Reģiona konkurētspēja izpaužas elastīgā pieejā reaģēt uz apkārtējās pasaules izaicinājumiem, spējā nodrošināt reģionālu pašpietiekamību un augstu dzīves kvalitāti. Kurzeme ir atpazīstama, apdzīvota, labi sasniedzama vieta, kur katrs var atrast sev piemērotu nodarbošanos un nodrošināt sev adekvātus dzīves un atpūtas apstākļus.

Kurzemes reģiona ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu veido 3 mērķi un 8 attīstības prioritātes²⁰:

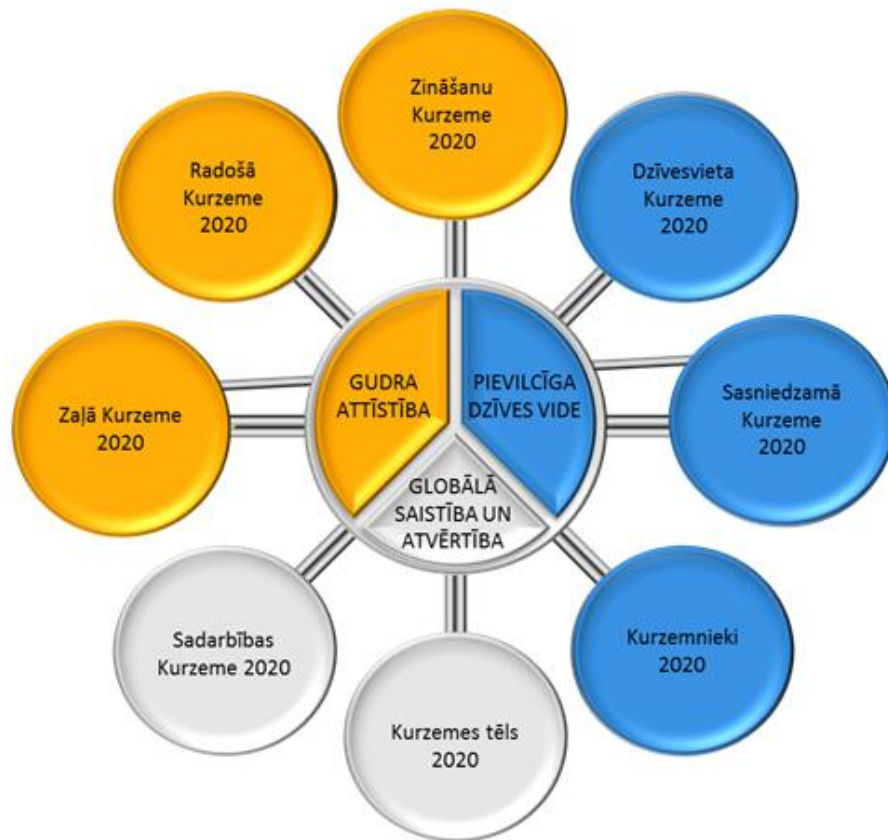
Mērķis 1 GUDRA ATTĪSTĪBA	Mērķis 2 PIEVILCĪGA DZĪVES VIDE	Mērķis 3 GLOBĀLĀ SAISTĪBA UN ATVĒRTĪBA
<i>Mērķis vērsts uz domāšanas un rīcību maiņu, kas panākams ar ieguldījumiem izglītībā, zinātnē, mainot sabiedrības vidi, attīstot uzņēmējdarbības domāšanu</i>	<i>Mērķis vērsts uz dzīves un darbības vides maiņu, kas panākams ar mērķtiecīgām izmaiņām dzīves un darba vidē, koncentrējoties uz vietu orientētu attīstību</i>	<i>Mērķis vērsts uz reģiona, vietas, indivīdu atvērtību, globālo iespēju izmantošanu, kas panākams ar izmaiņām pārvaldībā, kas virzītas uz sadarbību</i>
Zināšanas <i>Uz zināšanām balstīta ekonomika</i>	Dzīvīgas vietas <i>Pilnvērtīgas un sociāli funkcionālas dzīves vietas</i>	Sadarbība un konkurētspēja <i>Sadarbības tīklu veidošana un veselīgas konkurences veicināšana</i>
Iniciatīva un atbildība <i>Uzņēmējdarbībā balstīta ekonomika</i>	Nodarbošanās <i>Pieejamas atbilstošas darba vietas/nodarbes</i>	Atpazīstamība <i>Vietas identitātes stiprināšana un vietas mārketingss</i>
Atbalstošā infrastruktūra <i>Konkrētām vajadzībām atbilstoša infrastruktūra</i>	Energo- un resursu efektivitāte <i>Efektīva resursu izmantošana</i>	

Ilgtermiņa integrēta prioritāte – Pārvaldība/ *Integrēta uz vietu orientēta pārvaldība.*

²⁴ Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, projekts uz 24.11.2014.

3.2. Vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzieni

- (84) Ceļā uz „Kurzeme 2030” stratēģisko mērķu sasniegšanu Kurzemes reģions izvirza 8 vidēja termiņa prioritātes.

3.attēls: „Kurzemes sakta” – stratēģiskie mērķi un vidēja termiņa prioritātes

Kādēļ tieši šīs prioritātes?

- (85) Vidēja termiņa prioritātes noteiktas, ievērojot NAP2020 vadmotīvu „Ekonomikas izrāviens” un valsts trīs prioritātes – „Tautas saimniecības izaugsme”, ‘Cilvēka drošumspeja” un „Izaugsmi atbalstošas teritorijas”, un ir vērstas uz NAP2020 identificēto rīcības virzienu mērķu sasniegšanu.
- (86) Izstrādājot Kurzeme2020, ir izvērtētas un ņemtas vērā esošajā KPR Rīcības plānā 2010.-2014.gadam noteiktās ilgtermiņa attīstības prioritātes līdz 2030.gadam: Reģiona apdzīvotības struktūras saglabāšana; Daudzveidīgu un konkurētspējīgu pakalpojumu attīstība un to pieejamības uzlabošana reģionā; Energoefektīvas un ilgtspējīgas saimniekošanas veicināšana reģionā; Zinātnes, pētniecības un uzņēmējdarbības attīstība reģionā un Efektīvas pārvaldības nodrošināšana reģionā.
- (87) Vidēja termiņa prioritātes ir savstarpēji pakārtotas un integrētas ar Kurzeme2030 ilgtermiņa attīstības prioritātēm un veido vienotu pasākumu kopumu, kas vērsts uz stratēģisko mērķu sasniegšanu.

	Prioritāte	Rīcības virziens	
Mērķis GUDRA ATTĪSTĪBA	Zināšanu Kurzeme 2020 - uz zināšanām balstītas uzņēmējdarbības attīstība	RV1	Kvalitatīva, darba tirgum pielāgota izglītība mūža garumā
		RV2	Zinātniskās pētniecības, tehnoloģiju un inovāciju veicināšana konkurētspējīgo nozaru attīstībā
		RV3	Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras attīstība
	Radošā Kurzeme 2020 - Kurzemes dabas un kultūras telpas attīstība	RV4	Kultūras un dabas mantojuma sociālekonomiskā potenciāla izmantošana reģiona attīstībā
		RV5	Kultūras mantojuma saglabāšana un izpēte
		RV6	Kultūrizglītības un radošo industriju attīstība
	Zaļā Kurzeme 2020 - resursu efektivitāte un ilgtspēja	RV7	Eko-efektivitātes un zaļo inovāciju veicināšana
		RV8	Sistemātiska un inovatīva pieeja virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai un negatīvās ietekmes uz Baltijas jūras ekosistēmu mazināšanai
		RV9	Ilgspējīgi risinājumi klimata pārmaiņu seku mazināšanai
Mērķis PIEVILCĪGA DZĪVES VIDE	Dzīvesvieta Kurzeme 2020 - līdzsvarots apdzīvojums, kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi	RV10	Nodarbinātības un darbaspēka mobilitātes veicināšana
		RV11	Daudzveidīgi, kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi
		RV12	Vietējo kopienu attīstība
	Sasniedzamā Kurzeme 2020 - multimodālas un ilgtspējīgas transporta sistēmas attīstība	RV13	Efektīvas un videi draudzīgas reģionālās transporta sistēmas attīstība un plānošana
		RV14	Multimodālas transporta sistēmas attīstība un iekļaušanās Eiropas vienotajā transporta telpā
		RV15	Jahtu ostu tīkla un mazo ostu pakalpojumu attīstība
	Kurzemnieki 2020 – veselīga, aktīva, droša un sociāli iekļaujoša sabiedrība	RV16	Veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšana un popularizēšana
		RV17	Sociāli atstumto, riskam pakļauto grupu nodarbinātības un sociālās iekļaušanās veicināšana
		RV18	Vides pieejamības un drošības uzlabošana
Mērķis GLOBĀLĀ SAISTĪBA UN ATVĒRTĪBA	Sadarbības Kurzeme 2020 - sadarbības tīklu attīstība reģiona konkurētspējas veicināšanai un efektīvai pārvaldībai	RV19	Starptautiskās sadarbības veicināšana
		RV20	Klasteru un kooperācijas attīstība
		RV21	Starppnozaru un starpinstitūciju sadarbība efektīvas pārvaldības nodrošināšanai
	Kurzemes tēls 2020 - Kurzemes tēla attīstība un atpazīstamības veicināšana	RV22	Reģiona mārketinga vietas identitātes nostiprināšanai
		RV23	Reģiona mārketinga tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai

3.3. Rīcības plāns

- (88) Rīcības plāns ir izstrādāts laika periodam no 2015.-2020.gadam.
- (89) Rīcības plānu izstrādāja KPRA sadarbībā ar SIA „AC konsultācijas”, iesaistot pašvaldību attīstības plānotājus, politiķus, projektu speciālistus, nozaru ministriju un valsts institūciju pārstāvjus, NVO pārstāvjus, uzņēmējus, vides aizsardzības organizāciju pārstāvjus, un konsultējoties ar nozaru ekspertiem.
- (90) Rīcības plāns ir integrēti iekļauts Kurzeme2020 stratēģiskajā daļā un strukturēts atbilstoši 8 vidēja termiņa prioritātēm un 23 rīcības virzieniem.

Kā lasīt rīcības plānu

Prioritāte...

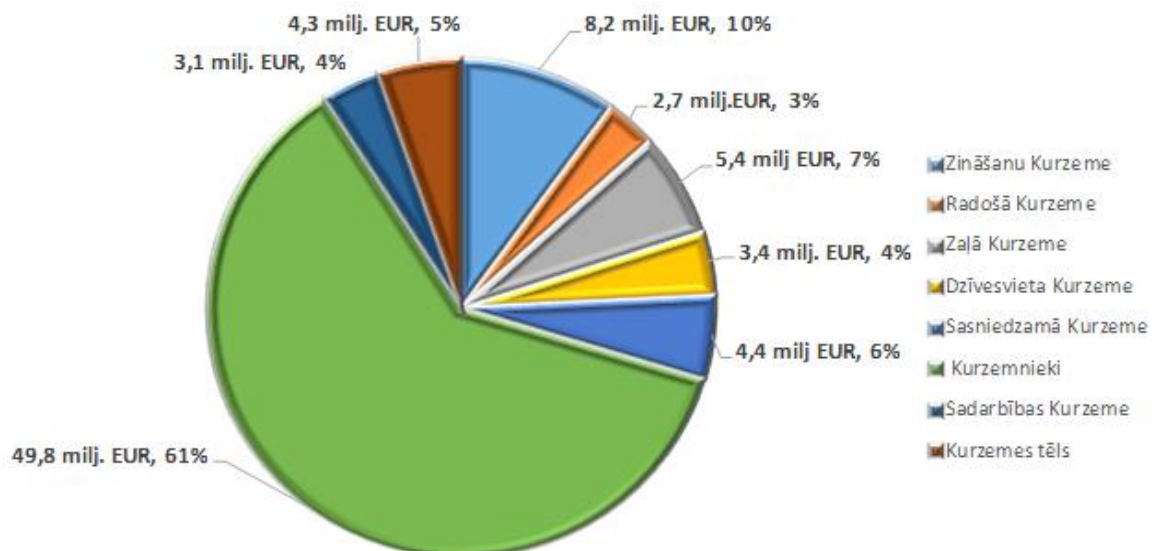
Ko ietver šī prioritāte? – apraksta sasniedzamos mērķus.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus? – sniedz īsu raksturojumu par prioritātes saskaņotību ar Eiropa2020, NAP2020 un Kurzeme2030. Prioritātes mērķu sasniegšanas rezultatīvie rādītāji un to sasniedzamās vērtības ir apkopotas 2.pielikumā, lai sniegtu kopainu uz stratēģisko mērķu sasniegšanu un efektīvāk uzraudzītu Kurzeme2020 īstenošanu.

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības - uzskatāmas kā vadlīnijas pašvaldību rīcībpolitiku plānošanā un reģionālās attīstības atbalsta pasākumu īstenošanā.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības – darbības, kuras KPRA plāno veikt turpmāko 6 gadu periodā sadarbojoties ar citām institūcijām un reģiona pašvaldībām, īstenojot pārrobežu sadarbības projektus ar ārvalstu finansējuma palīdzību, kā arī darbības, kuras KPRA veiks pastāvīgi atbilstoši plānošanas reģiona funkcijām piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.

Indikatīvais finansējuma sadalījums pa prioritātēm (sk. 1.pielikumu)

3.3.1. Zināšanu Kurzeme 2020

Prioritāte: Uz zināšanām balstītas uzņēmējdarbības attīstība

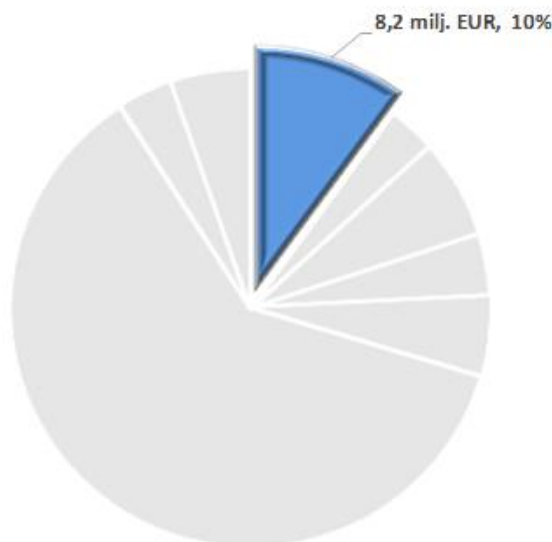
Ko ietver šī prioritāte?

- (91) Prioritāte paredz sekmēt profesionālās izglītības un mūžizglītības attīstību, pielāgošanu darba tirgus vajadzībām un pieejamību ikvienam, veicināt konkurētspējīgo nozaru attīstību un jaunu eksportspējīgu produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu, inovācijas un zinātnisko pētniecību – tās pielietojamību uzņēmējdarbībā, sekmēt uzņēmējdarbībai nepieciešamās atbalsta infrastruktūras attīstību.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (92) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritāšu „Gudra izaugsme” un „Ilgtspējīga izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķa „Palielināt labklājību” un „Nodrošināt reģiona pieejamību” sasniegšanu;
 - Latvija2030 attīstības prioritāšu „Ilgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā” un „Inovatīva un ekoeftīva ekonomika” sasniegšanu;
 - NAP2020 visu prioritāšu sasniegšanu;
 - RPP abu definēto mērķu „Sekmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” un „Stiprināt reģionu un pašvaldību rīcībspēju un lomu savas teritorijas attīstības veicināšanā” sasniegšanu.

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Zināšanu Kurzeme 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV1** Kvalitatīva, darba tirgum pielāgota izglītība mūža garumā
- RV2** Zinātniskās pētniecības, augsto tehnoloģiju un inovāciju veicināšana konkurētspējīgo nozaru attīstībā
- RV3** Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide un attīstība

RV1: Kvalitatīva, darba tirgum pielāgota izglītība mūža garumā

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (93) Augstākās, profesionālās un mūžizglītības pieejamības un kvalitātes paaugstināšana un pielāgošana darba tirgus prasībām, t.sk. mācību aprīkojuma un infrastruktūras modernizēšana, mācību materiālu iegāde, pedagogu kvalifikācijas celšana, izglītojamo apmācības, izglītības satura pilnveide. Uzņēmējdarbības prasmju apgūšana un radošās domāšanas veicināšana, sadarbība ar darba devējiem mācību procesā, jauno profesionāļu apmācības darba tirgum nepieciešamās specialitātēs, jūrniecības izglītības un kompetenču centra attīstība Kurzemes reģionā.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības²⁵

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Profesionālās izglītības pedagogu kvalifikācijas celšana un pārrobežu pieredzes apmaiņa	Profesionālās izglītības iestādes, IZM, VIAA, VISC, KPRA	2015-2019	Paaugstinātas pedagogu zināšanas, prasmes un kompetences
2.	Profesionālo izglītības iestāžu, mūžizglītības centru infrastruktūras, jo īpaši materiāltehniskās bāzes, uzlabošana	Profesionālās izglītības iestādes, IZM, VIAA, VISC, KPRA	2015-2019	Modernizēta mācību infrastruktūra, aprīkojums
3	Mācību materiālu un metodisko materiālu izstrāde, īpaši darba vidē balstītas izglītības attīstībai	Profesionālās izglītības iestādes, IZM, VIAA, VISC, KPRA	2015-2019	Mūsdienīgu un aktuālu mācību metožu īstenošana izglītības iestādēs
4.	Sadarbības veicināšana izglītības procesā starp darba devējiem un profesionālās izglītības iestādēm	Profesionālās izglītības iestādes, IZM, VIAA, VISC, KPRA	2018-2021	Audzēkņu zināšanas un prasmes atbilstoši darba tirgus prasībām; Mācību saturs pielāgots darba tirgus prasībām.

RV2: Zinātniskās pētniecības, tehnoloģiju un inovāciju veicināšana konkurētspējīgo nozaru attīstībā

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (94) Jaunu eksportspējīgu produktu un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību radīšana, augsto tehnoloģiju izmantošana tradicionālo nozaru attīstībā, radot jaunus eksportspējīgus produktus, pētniecības centru un uzņēmēju sadarbības veicināšana, uzņēmējdarbības nozaru attīstība, īpaši reģiona specializācijas jomās.

²⁵ Darbības paredzēts īstenot projektu "Profesionālās izglītības piedāvājuma pilnveidošana", "Mūžizglītība visiem", "Darba vidē balstītās profesionālās izglītības attīstība ar fokusu uz izglītības praksi vietu attīstību: Kurzemes modelis", "Atbalsta pasākumi darba devējiem darbinieku papildu izglītošanā", „Build up Skills Force” un “Nodarbināto iedzīvotāju profesionālās kvalifikācijas un kompetences pilnveide” ietvaros.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības²⁶

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Apmācību un konsultāciju īstenošana reģiona uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanai un inovāciju komercializācijai	Biznesa inkubatori, pašvaldības, KPRA, uzņēmēji, nozaru asociācijas, pētniecības centri	2015-2019	Paaugstināta uzņēmumu kapacitāte

RV3: Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide un attīstība

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (95) Uzņēmējdarbības centru izveide, industriālo zonu un uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās atbalsta infrastruktūras izveide, biznesa inkubācijas un biznesa uzsākšanas atbalsta instrumentu attīstība, degradēto teritoriju atkaliekļaušana sociālekonomiskajā aprītē.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības²⁷:

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Degradēto teritoriju izpēte un kartēšana, pielāgošana uzņēmējdarbības vajadzībām	KPRA, pašvaldības, citi plānošanas reģioni, teritoriju īpašnieki	2015-2018	Efektīvāka teritoriju izmantošana
2.	Kurzemes reģiona uzņēmējdarbības atbalsta centra izveide un atbalsta aktivitāšu īstenošana	KPRA, VARAM	2015-2017	Uzņēmējdarbības veicināšana reģionā

²⁶ Darbības paredzēts īstenot projekta „Vienotas iespējas internacionalizācijas tīklojumam Centrālbaltijā” ietvaros.

²⁷ Darbības paredzēts īstenot projekta “Degradēto teritoriju revitalizācija un pielāgošana uzņēmējdarbībai” ietvaros.

3.3.2. Radošā Kurzeme 2020

Prioritāte: Kurzemes dabas un kultūras telpas attīstība

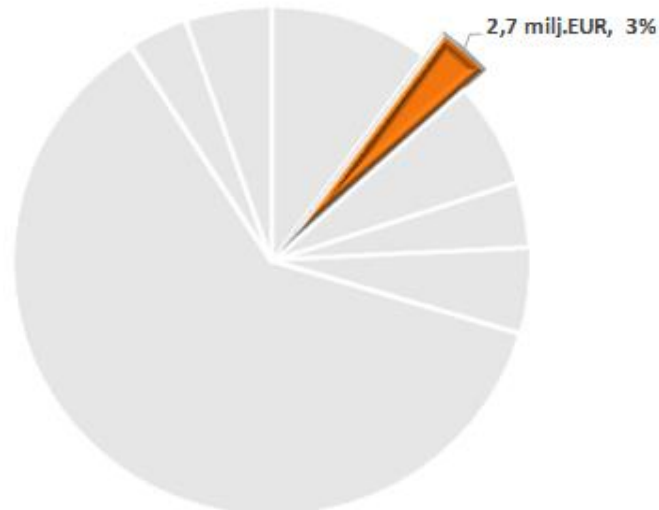
Ko ietver šī prioritāte?

- (96) Prioritāte paredz apzināt Kurzemes reģiona dabas un kultūras mantojumu, veicināt kultūras un dabas mantojuma izmantošanu reģiona attīstībai, īpaši tūrismā, kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu un veicināt kultūrizglītības un radošo industriju attīstību Kurzemes reģionā.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (97) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritātes „Ilgtspējīga izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķu „Palielināt labklājību”;
 - Latvija2030 attīstības prioritāšu „Telpiskās attīstības perspektīva” un „Kultūras telpas attīstība” sasniegšanu;
 - NAP2020 prioritāšu „Cilvēka drošums” un „Izaugsmi atbalstošas teritorijas” sasniegšanu;
 - RPP mērķa „Skmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” sasniegšanu.

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Radošā Kurzeme 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV4** Kultūras un dabas mantojuma sociālekonomiskā potenciāla izmantošana reģiona attīstībā
- RV5** Kultūras mantojuma saglabāšana un izpēte
- RV6** Kultūrizglītības un radošo industriju attīstība

RV4: Kultūras un dabas mantojuma sociālekonomiskā potenciāla izmantošana reģiona attīstībā

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (98) Dabas dziedniecisko resursu ilgtspējīga izmantošana kurortoloģijas, veselības un rekreatīvā tūrisma attīstībai. Dabas un kultūras resursu ilgtspējīga izmantošana aktīvā, dabas, kultūras, sporta, ekotūrisma attīstībā. Kultūras tūrisma produktu attīstība nišu tūrisma attīstība (piem., gastronomiskais tūrisms, putnu vērošana, ekotūrisms u.c.), mazinot sezonāliti. Kvalitatīvas tūrisma un dabas izziņas infrastruktūras veidošana.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības²⁸

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Industriālā mantojuma attīstība un pielāgošana tūrisma vajadzībām	Pašvaldības, KPRA, teritoriju u objektu īpašnieki	2017-2020	Esošo objektu izmantošanas potenciāla pieaugums
2.	Kultūras un dabas objektu infrastruktūras uzlabošana	KTA, pašvaldības, KPRA	2015-2018	Uzlabota kultūras un dabas objektu pieejamība
3.	Kurortoloģijas potenciāla izpēte	KPRA, pašvaldības, pakalpojumu sniedzēji	2015-2018	Zināšanas par kurortoloģijas potenciālu reģionā
4.	Jaunu tūrisma pakalpojumu attīstība, nodrošinot tam nepieciešamās infrastruktūras izveidi	KPRA, KTA, pašvaldības	2015-2019	Pieaugošs pakalpojumu piedāvājums
5.	Sadarbībā ar tūrisma industriju kultūras institūcijās izstrādāt jaunus tūrisma produktus un pasākumus, kas piemēroti vietējām un ārvalstu mērķauditorijām	Kultūras institūcijas, tūrisma uzņēmumi, KM, EM, TAVA, KPRA	2016-2020	Pieaugošs pakalpojumu piedāvājums

RV5: Kultūras mantojuma saglabāšana un izpēte

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (99) Kultūras mantojuma objektu restaurācija un saglabāšana, veicinot to ekonomiskās darbības formu attīstību un dažādošanu un sekmējot ekonomisko aktivitāti attiecīgajās teritorijās. Darbības, kuru mērķis ir nodrošināt nemateriālā kultūras mantojuma dzīvotspēju, ieskaitot tā identifikāciju, dokumentēšanu, pētniecību, saglabāšanu, aizsardzību, popularizēšanu, vērtības nostiprināšanu, tālāk nodošanu, it īpaši ar formālās un neformālās izglītības palīdzību, kā arī atdzīvināt šāda mantojuma dažādus aspektus. Kurzemes kultūras ainavu daudzveidības saglabāšana un aizsardzība. Ainaviski vērtīgo teritoriju izpēte, definēšana, ainavu plānošana, degradēto ainavu sakārtošana un reģenerācija, ainavu lokālplānojumu izstrāde.

²⁸ Darbības paredzēts īstenot projektu "Industriālā mantojuma attīstība un pielāgošana tūrisma vajadzībām, „Vikingu mantojums - atraktīva tūrisma piedāvājuma izveide tūristu piesaistei” un “Kurzemes kultūras un dabas mantojuma objektu un produktu attīstība” ietvaros.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības²⁹

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Ainaviski vērtīgo teritoriju noteikšana, kartēšana.	VARAM, pašvaldības, plānošanas reģioni, KPRA, DAP	2017-2019	Pieejama informācija par ainaviski vērtīgām teritorijām reģionā
	Ārvalstu labo prakšu izpēte ainavu kvalitātes uzlabošanai un plānošanai, degradēto teritoriju revitalizācijai u.c.	VARAM, KPRA, plānošanas reģioni, pašvaldības	2017-2019	Uzlabotas pašvaldību attīstības plānošanas speciālistu zināšanas par ainavu kvalitātes uzlabošanu
2.	Semināru organizēšanu par ainavu aizsardzību, plānošanu un pārvaldību	VARAM, KPRA, plānošanas reģioni, pašvaldības	pastāvīgi	Uzlabota Eiropas ainavu konvencijai atbilstoša ainavu izpratne sabiedrībā
3.	Līdzdalība ainavu politikas izstrādē un īstenošanā, monitoringa koncepcijas izstrādē, nacionāla un reģionāla līmeņa projektos saistībā ar ainavu pārvaldību un pētniecību	KPRA, VARAM, plānošanas reģioni	pastāvīgi	Integrēta nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa ainavu plānošana, izveidoti priekšnosacījumi ainavu turpmākajai attīstībai
5.	Izpratnes veidošana par kultūras mantojuma izpausmes formām - tradīcijām	KPRA, pašvaldības	2016-2019	Uzlabota sabiedrības izpratne par kultūras tradīcijām, palielināta iedzīvotāju iesaiste, aktīvas NVO
6.	Reģiona kultūrpolitikas īstenošana, reģionālo kultūras atbalsta programmu izstrāde un administrēšana, uzlabojot profesionālās mākslas un kultūras mantojumā balstītu pakalpojumu pieejamību reģionā, kā arī nodrošinot pakalpojumu grozu un Kurzemes lokālās savdabības saglabāšanu	KPRA, VKKF, pašvaldības	pastāvīgi	Integrēta valsts kultūrpolitika reģionālā mērogā. Nodrošināts valsts atbalsts radošajam procesam un sabiedrības radošajām iniciatīvām kultūras jomā reģionā – projektu skaits
7.	Kultūras informācijas aprites nodrošināšana, īstenojot projektu „Latvijas digitālā kultūras karte”	KPRA, VKKF, pašvaldības	pastāvīgi	Sakārtota un efektīva datu sistēma nozares monitoringam

²⁹ Darbības paredzēts īstenot projekta “Ainavas kā attīstības resurss, to saglabāšana un attīstība, ietverot degradētas teritorijas” ietvaros.

RV6: Kultūrizglītības un radošo industriju attīstība

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (100) Radošo teritoriju un klasteru attīstība. Daudzveidīgs radošais process un kultūras piedāvājums, kultūras un radošo industriju uzņēmumu pieaugums. Sabiedrībai pieejama teritoriāli līdzsvarota daudzpakāpju kultūrizglītības sistēma. Tālākizglītība radošo industriju pārstāvjiem. Tradicionālo amatu un prasmju pārmantojamības veicināšana un popularizēšana.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³⁰

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Kurzemes reģiona kultūras programmas izstrāde	VKKF, KPRA	2015-2016	Radīti jauni kultūras produkti un pakalpojumi Realizēti reģionālas nozīmes projekti kultūras jomā
2.	Radošo industriju attīstības veicināšana	VKKF, KPRA	2015-2020	Uzlabota vide radošo industriju attīstībai

³⁰ Darbības paredzēts īstenot projekta "Kurzemes reģiona kultūras programma" ietvaros.

3.3.3. Zaļā Kurzeme 2020

Prioritāte: Resursu efektivitāte un ilgtspēja

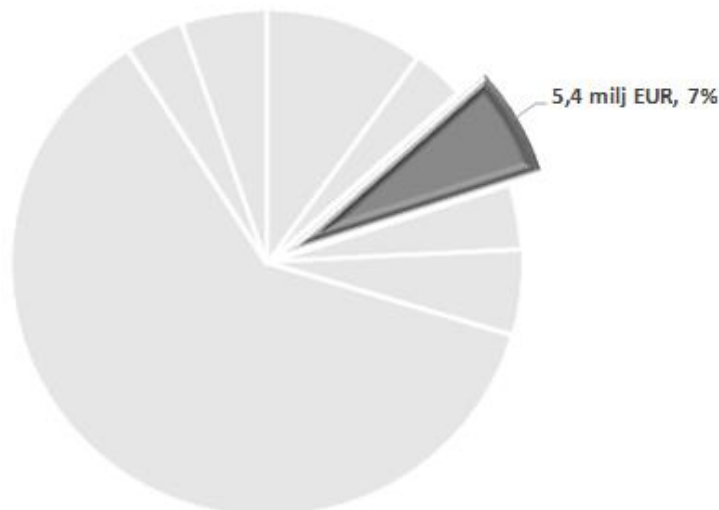
Ko ietver šī prioritāte?

- (101) Prioritāte paredz veicināt eko-efektivitāti un “zaļās” inovācijas, veicinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un alternatīvo energoresursu izmantošanu. Sekmēt sistemātikas pieeju virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu gan Baltijas jūras, gan lokālo ezeru un upju kontekstā, veicināt rīcības plānu izstrādi iespējamo avāriju seku likvidēšanai. Veicināt ilgtspējīgus risinājumus klimata pārmaiņu seku mazināšanai, t.sk. publiskās infrastruktūras pieejamības un kvalitātes uzlabošanu piekrastes teritorijā antropogēnās slodzes un klimata pārmaiņu radīto seku mazināšanai.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (102) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritātes „Ilgspējīga izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Direktīvas 2000/60EK (Ūdens struktūrdirektīvas) mērķa „sasniegt labu ūdeņu stāvokli” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķu „Nodrošināt reģiona pieejamību” un „Palielināt labklājību” sasniegšanu;
 - Latvija2030 attīstības prioritāšu „Inovatīva un ecoefektīva ekonomika”, „Daba kā nākotnes kapitāls” un „Telpiskās attīstības perspektīva” sasniegšanu;
 - NAP2020 prioritātes „Tautas saimniecības izaugsme” un „ Izaugsmi atbalstošas teritorijas” sasniegšanu;
 - RPP mērķa „Sasmērēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” sasniegšanu.

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Zaļā Kurzeme 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV7** Eko-efektivitātes un zaļo inovāciju veicināšana
- RV8** Sistemātiska un inovatīva pieeja virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai
- RV9** Ilgtspējīgi risinājumi klimata pārmaiņu seku mazināšanai

RV7: Eko-efektivitātes un zaļo inovāciju veicināšana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (103) Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveide, atkritumu dalītās vākšanas sistēmu attīstība, atkritumu pārstrāde un otrreizēja resursu izmantošana, esošo dabas resursus efektīva izmantošana. Alternatīvo un atjaunojamo energoresursu izpēte un attīstība, pāreja uz atjaunojamiem energoresursiem. Energoefektivitātes pasākumi ēkās, iniciatīvas - ekociematu attīstība, informatīvi „zaļās idejas” pasākumi sabiedrībā.

Rīcības virziena ietvaros plānotās darbības³¹

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Akvakultūras potenciāla izpēte Kurzemes piekrastē un nepieciešamā normatīvā regulējuma identificēšana	KPRA	2016-2020	Pieejami dati par potenciālajiem akvakultūras attīstības virzieniem
2.	Dabas resursu ieguves un izmantošanas iespēju Kurzemes reģionā izpēte	KPRA, pašvaldības, citi plānošanas reģioni	2017-2020	Informācija un izpratne par dabas resursu potenciālajām izmantošanas iespējām

RV8: Sistemātiska un inovatīva pieeja virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes un negatīvās ietekmes uz Baltijas jūras ekosistēmu mazināšana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (104) Upju un ezeru apsaimniekošanas plānu izstrāde un īstenošana, ūdens piesārņojuma mazinoši un preventīvie pasākumi, ūdens un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzstādīšana un alternatīvas notekūdeņu attīrīšanas sistēmas izpēte un attīstīšana mazajās apdzīvotās vietās (līdz 1000 iedzīvotājiem). Ūdens kvalitātes monitorings un upju un ezeru tīrīšana. Plānošanas un izpētes pasākumi ūdens resursu potenciālai un efektīvai izmantošanai. Vides drošības uzlabošana ostās un kuģošanas drošības aprīkojuma uzlabošana.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³²

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Rīcības plāna izstrāde avārijas seku likvidēšanai	KPRA, pašvaldības, VUGD	2015-2019	Dienestu gatavība darbībai avārijas seku likvidēšanā
2.	Rīcības plāna izstrāde glābšanas darbu īstenošanai	KPRA, pašvaldības, pašvaldību	2015-2019	Dienestu gatavība glābšanas darbu izpildei

³¹ Darbības paredzēts īstenot projektu “Dabas resursu (sapropelis) ieguves un izmantošanas iespējas Kurzemes reģionā” un “Akvakultūras potenciāla un likumdošanas iespēju izpēte Kurzemes piekrastē” ietvaros.

³² Darbības paredzēts īstenot projektu “Baltijas jūras un piekrastes pieejamība un infrastruktūras attīstība glābšanas darbiem”, “Publisko ūdenstilpņu apsaimniekošanas plānu izstrāde un ieviešana” un “Ventas upes baseina apsaimniekošanas plāna ieviešana” ietvaros.

		policija, valsts policija, VUGD		
3.	Glābšanas dienestu kapacitātes uzlabošana – infrastruktūras modernizācija, iegāde un darbinieku kvalifikācijas celšana	KPRA, pašvaldības, pašvaldību policija, valsts policija, VUGD	2015-2019	Dienestu kapacitāte avārijas seku novēršanā, glābšanas darbu īstenošanā
4.	Baltijas jūras un piekrastes pieejamība un infrastruktūras attīstība glābšanas darbiem	KPRA, pašvaldības	2015-2019	
5.	Publisko ūdenstilpņu apsaimniekošanas plānu izstrāde un ieviešana	Pašvaldības, LVĢMC, KPRA	2015-2019	Ilgspējīga un gudra ūdens resursu izmantošana
6.	Ventas upes baseina apsaimniekošanas plāna ieviešana	Kurzemes reģiona pašvaldības, LVĢMC, NVO, KPRA	2015-2019	Uzlabota Ventas upes baseina virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte, resursu saglabāšanās

RV9: Ilgtspējīgi risinājumi klimata pārmaiņu seku mazināšanai

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (105) Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumi, infrastruktūras pieejamības un kvalitātes uzlabošana piekrastes un iekšzemes teritorijās, kas mazina antropogēno slodzi, sabiedrības izglītošana par klimatu pārmaiņām un pielāgošanos tām, siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanas pasākumi, pasākumi vides drošības paaugstināšanai, rīcības plānu izstrāde neparedzētu dabas katastrofu gadījumā (plūdu draudi, erozija u.c.).

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³³

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Dabas tūrisma antropogēnās slodzes samazinošās infrastruktūras un pakalpojumu attīstība	Latvijas valsts meži, Dabas aizsardzības pārvalde, Pašvaldības, KPRA	2015-2020	Samazināta antropogēnā slodze
2.	Avārijas seku likvidācijas nodrošināšanai nepieciešamā aprīkojuma iegāde un vides mērījuma iekārtu iegāde	Liepājas un Ventspils ostas, KPRA	2017-2020	Modernizēts tehniskais aprīkojums un mērierīces
3.	Vides monitoringa sistēmas pilnveidošana un monitoringa veikšana	Liepājas un Ventspils ostas, KPRA	2017-2020	Efektīva vides monitoringa pārvaldība

³³ Darbības paredzēts īstenot projekta “Dabas tūrisma antropogēnās slodzes samazinošās infrastruktūras un pakalpojumu attīstība” un „Vides drošības attīstība Baltijas jūras ostās un ostu pakalpojumu nodrošināšana” ietvaros.

3.3.4. Dzīvesvieta Kurzeme 2020

Prioritāte: Līdzsvarots apdzīvojums, kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi

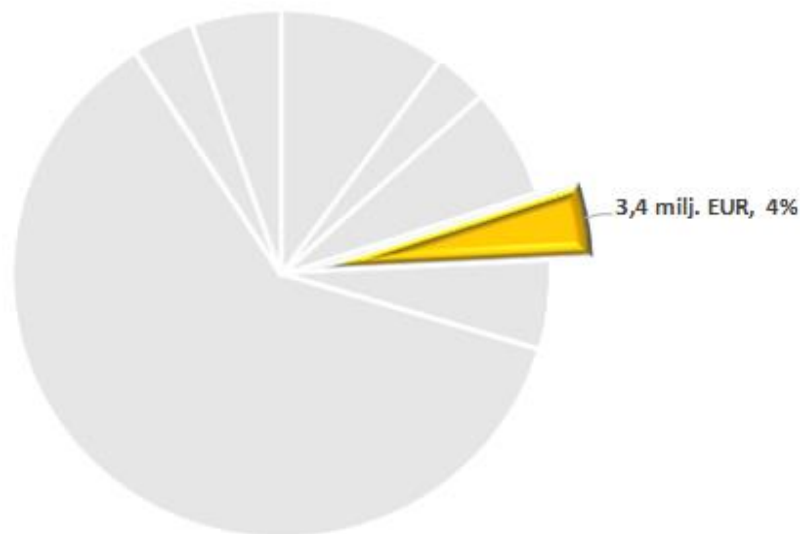
Ko ietver šī prioritāte?

- (106) Prioritāte paredz veicināt līdzsvarotas apdzīvojuma struktūras saglabāšanu reģionā, veicinot nodarbinātību reģionā un darbaspēka mobilitāti, attīstot dažādus pakalpojumus, kas rada Kurzemes reģionu par patīkamu dzīvesvietu, veicināt kopienu aktivitātes un kopienu piederības sajūtas veidošanos Kurzemes reģionam.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (107) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritāšu „Ilgspējīga izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķa „Nodrošināt reģiona pieejamību” sasniegšanu;
 - Latvija2030 attīstības prioritātes „Telpiskās attīstības perspektīva” sasniegšanu;
 - NAP2020 prioritātes „Izaugsmi atbalstošas teritorijas” sasniegšanu;
 - RPP mērķa „Skmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” sasniegšanu.

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Dzīvesvieta Kurzeme 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV10** Nodarbinātības un darbaspēka mobilitātes veicināšana
- RV11** Daudzveidīgi, kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi
- RV12** Vietējo kopienu attīstība un vietas identitātes stiprināšana

RV10: Nodarbinātības un darbaspēka mobilitātes veicināšana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (108) Pasākumi iedzīvotāju nodarbinātības veicināšanai – datubāzu izveide, sadarbība ar uzņēmumiem jauniešu vasaras prakšu nodrošināšanai, apmācības nodarbināto kvalifikācijas paaugstināšanai.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³⁴

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1	Nodarbināto iedzīvotāju profesionālās kvalifikācijas un kompetenču pilnveide	Pieaugušo izglītības centri, IZM, VIAA, KPRA, pašvaldības, darba devēji	2016-2019	Darbaspēka atbilstība darba tirgus prasībām

RV11: Daudzveidīgi, kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (109) Platjoslas datu pārraides infrastruktūras attīstība, e-izglītības un citu e-pakalpojumu attīstība, interneta piekļuves punktu attīstība, mobilo telekomunikāciju pakalpojumu pieslēgumu maģistrālajiem tīkliem attīstība, publiskās pārvaldes informācijas sistēmu attīstība un savietošana. Pašvaldību sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un jaunu pakalpojumu izveide, pašvaldības darbinieku kvalifikācijas celšana.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³⁵

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Jaunu IKT platformu, pakalpojumu ieviešana un esošo modernizēšana publiskās pārvaldes institūcijās	KPRA, VARAM,	2015-2016	Uzlabota informācijas pieejamība un apmaiņa
2.	Pašvaldības darbinieku profesionālās kvalifikācijas celšana	Pašvaldības, KPRA	2015-2018	Pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana

RV12: Vietējo kopienu attīstība

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (110) Aktivitātes vietējo iedzīvotāju kopienas stiprināšanai, pasākumi piederības sajūtas veidošanai, patriotisma radīšanai caur etnogrāfisko un ikdienas dzīvi, infrastruktūras attīstība un jaunas izveide kopienas pulcēšanās vietām, sabiedrības iesaiste plānošanā un pilsoniskās aktivitātes veicināšanas pasākumi, jaunu nevalstisku organizāciju, biedrību un nodibinājumu izveides veicināšana.

³⁴ Darbības paredzēts īstenot projekta “Nodarbināto iedzīvotāju profesionālās kvalifikācijas un kompetences pilnveide” ietvaros. KPRA atbalstīs un koordinēs partneru aktivitāti darbību īstenošanā, veicinās sadarbību starp izglītotājiem un darba devējiem.

³⁵ Darbības paredzēts īstenot projektu “Administratīvās kapacitātes stiprināšana” un „Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošana komunālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai” ietvaros, kā arī SAM 2.2.1. ietvaros

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³⁶

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Sabiedrības iesaiste reģiona teritorijas attīstības plānošanā, nozaru jautājumu risināšanā	KPRA, pašvaldības	pastāvīgi	Pilsoniskās aktivitātes pieaugums
2.	Sadarbība ar NVO	KPRA, pašvaldības	2015-2020	Efektīva kopdarbība noteiktu jautājumu risināšanā
3.	Iesaiste LEADER aktivitāšu īstenošanā, stratēģiju izvērtēšanā	KPRA, pašvaldības	2015-2020	Nodrošināts dialogs ar vietējām rīcības grupām
4.	Reģiona jauniešu savstarpējās sadarbības veicināšana un pilotprojektu izstrāde	KPRA, pašvaldības	2016-2018	Jauniešu sabiedriskās aktivitātes un kompetenču pieaugums

³⁶ Darbības paredzēts īstenot projektu "Kurzemes reģiona jauniešu iniciatīvas" ietvaros

3.3.5. Sasniedzamā Kurzeme 2020

Prioritāte: Multimodālas un ilgtspējīgas transporta sistēmas attīstība

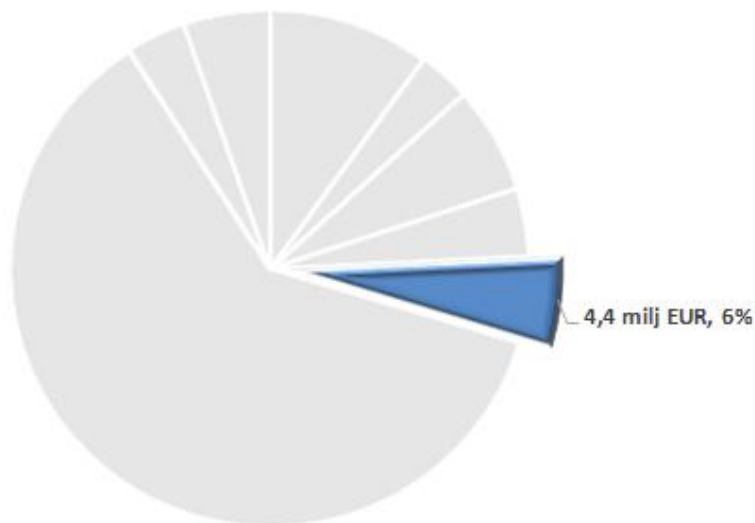
Ko ietver šī prioritāte?

- (111) Prioritāte paredz veicināt efektīvas reģionālās transporta sistēmas plānošanu, nodrošinot iedzīvotāju mobilitāti un pakalpojumu pieejamību. Veicināt videi draudzīga transporta – elektromobilitātes attīstību, veloceļu infrastruktūras attīstību, multimodālas transporta sistēmas attīstību un iekļaušanos Eiropas vienotajā transporta telpā un sekmēt reģiona ostu pakalpojumu attīstību.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (112) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritātes „Ilgtspējīga izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķa „Nodrošināt reģiona pieejamību” sasniegšanu;
 - Latvija2030 attīstības prioritātes „Telpiskās attīstības perspektīva” sasniegšanu;
 - NAP2020 prioritātes „Izaugsmi atbalstošas teritorijas” sasniegšanu;
 - RPP mērķa „Skmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” sasniegšanu.

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Sasniedzamā Kurzeme 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV13** Efektīvas un videi draudzīgas reģionālās transporta sistēmas attīstība un plānošana
- RV14** Multimodālas transporta sistēmas attīstība un iekļaušanās Eiropas vienotajā transporta telpā
- RV15** Jahtu ostu tīkla un mazo ostu pakalpojumu attīstība

RV13: Efektīvas un videi draudzīgas reģionālās transporta sistēmas attīstība un plānošana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (113) Reģionālo un vietējo attīstības centru, lauku teritoriju sasniedzamības nodrošināšana ar sabiedrisko transportu. Autoceļu sakārtošana, velomaršrutu tīkla attīstība un veloceļu plānošana, izveide. Elektromobilitātes un elektrouzlādes tīkla attīstība, transporta līdzekļu ar zemāku SEG emisiju popularizēšana, efektīva transporta un sabiedriskās transporta sistēmas plānošana.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³⁷

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Kurzemes reģiona mobilitātes plāna un Kurzemes reģiona lielāko attīstības centru mobilitātes plānu izstrāde	KPRA, pašvaldības, ATD, SM, LVC	2017-2020	Efektīvi risinājumi reģiona sasniedzamībai
2.	Velomaršrutu plānošana (tīklojums, dažādu materiālu pielietojums)	Pašvaldības, KPRA	2017-2020	Ekonomiski pamatots veloceļu maršruta plānojums
3.	ĢIS rīku ieviešana sabiedriskā transporta plānošanā un sistēmas uzraudzībā	KPRA	2017-2020	Efektīva sabiedriskā transporta plānošana un pārvalde
4.	Līdzdalība sabiedriskā transporta sistēmas un maršrutu plānošanā un organizēšanā Kurzemes reģionā	KPRA, pašvaldības, SM, ATD	pastāvīgi	Efektīvs sabiedriskā transporta maršruta plānojums

RV14: Multimodālas transporta sistēmas attīstība un iekļaušanās Eiropas vienotajā transporta telpā

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (114) Transporta veidu savstarpējā sasaiste un intermodālu/ multimodālu loģistikas centru izveide, autoceļu infrastruktūras pilnveide, lielo ostu attīstība.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Reģiona prioritārās transporta infrastruktūras identificēšana un reģiona interešu pārstāvēšana valsts līmenī	KPRA	pastāvīgi	Uzlabota reģiona iesaistīto interešu pārstāvēšana nacionālās un starptautiskās nozīmes transporta infrastruktūras attīstībā

RV15: Jahtu ostu tīkla un mazo ostu pakalpojumu attīstība

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (115) Mazo ostu infrastruktūras attīstība un pakalpojumu nodrošināšana, jahtu piestātņu attīstība.

³⁷ Darbības paredzēts īstenot projektu "Kurzemes reģiona mobilitātes plāna un Kurzemes reģiona lielāko attīstības centru mobilitātes plānu izstrāde" un "ĢIS rīku izmantošana reģionālajai plānošanai un uzraudzībai" ietvaros, kā arī saskaņā ar 13.07.2010. MK noteikumu Nr.634 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” noteiktajām plānošanas reģiona funkcijām sabiedriskā transporta maršrutu tīkla plānošanā

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³⁸

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Infrastrukturā izveide reģiona ostu kuģošanas uzlabošanai	Ostas, KPRA, Pašvaldības	2015-2019	Uzlabota ostu kapacitāte
2.	Jahtu tūrisma attīstībai nepieciešamās infrastruktūras attīstība	Kurzemes reģiona ostu pārvaldes, pašvaldības, KPRA	2016-2018	Uzlabota reģiona jahtu tūrisma konkurētspēja
3.	Jahtu ostu iekļaušanās Baltijas jūras jahtu ostu tīklā	Kurzemes reģiona ostu pārvaldes, pašvaldības, KPRA	pastāvīgi	Uzlabota ostu sadarbība, iekļaušanās tūrisma maršrutos

³⁸ Darbības paredzēts īstenot projektu "Jahtu tūrisma attīstība Baltijas jūras piekrastē", "Mazo ostu kuģošanas drošības un pakalpojumu attīstība" ietvaros.

3.3.6. Kurzemieki 2020

Prioritāte: Veselīga, aktīva, droša un sociāli iekļaujoša sabiedrība

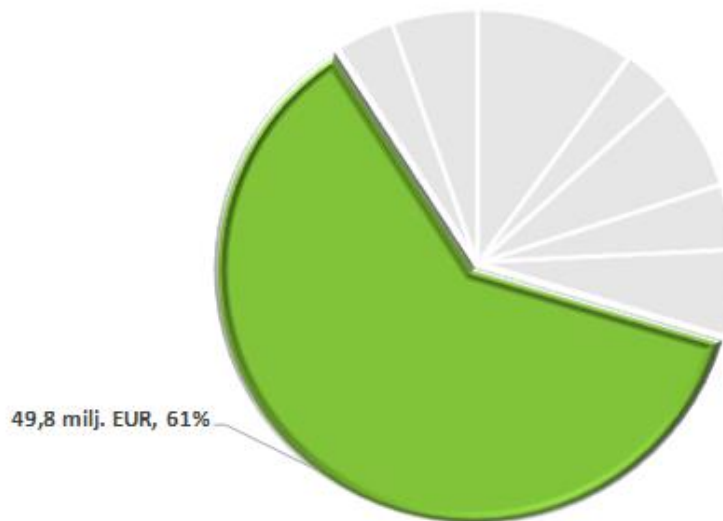
Ko ietver šī prioritāte?

- (116) Prioritāte paredz veicināt Kurzemes reģiona iedzīvotāju veselību veicinošas aktivitātes un slimību profilaksi, veidot drošu dzīvesvidi un sociāli iekļaujošu sabiedrību, nodrošināt dažādām mērķgrupām kvalitatīvus un atbilstošus sociālos pakalpojumus, institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu pieejamību tuvāk dzīvesvietai.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (117) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritātes „Integrējoša izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķa „Palielināt labklājību” sasniegšanu;
 - Latvija2030 attīstības prioritātes „Ilgtērmiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā” sasniegšanu;
 - NAP2020 prioritātes „Cilvēka drošumspēja” sasniegšanu;
 - RPP mērķa „Skmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” sasniegšanu;

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Kurzemieki 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV16** Veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšana un popularizēšana
- RV17** Sociāli atstumto, riskam pakļauto grupu nodarbinātības un sociālās iekļaušanās veicināšana
- RV18** Dzīves vides kvalitātes un drošības uzlabošana

RV16: Veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšana un popularizēšana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (118) Veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšana un popularizēšana, veselības pakalpojumu pieejamības nodrošināšana un speciālistu apmācība, jaunu speciālistu piesaiste, veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai nepieciešamā infrastruktūras attīstība un iegāde, integrēta sporta, atpūtas un veselīga dzīvesveida infrastruktūras plānošana un attīstība, sporta un rekreatīvo aktivitāšu integrēšana dabas takās, medicīniskās rehabilitācijas un medicīnas tūrisma attīstība, pašvaldību iesaiste Nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā, sporta nometņu organizēšana, semināru organizēšana bērniem un jauniešiem, un sabiedrībai kopumā.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības³⁹

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Sabiedrības informēšana par veselīgu dzīvesveidu, profilaksi un ģimenes veselību	KPRA, pašvaldības, NVO, VM, SPKC	2015.-2020.	Uzlabotas iedzīvotāju zināšanas un izpratne par veselīgu dzīvesveidu un slimību profilaksi
2.	Sadarbība ar SPKC Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla darbības un attīstības koordinēšanā	SPKC, VM, pašvaldības, NVO, KPRA	2015.-2016.	Veselīga dzīvesveida popularitātes pieaugums pašvaldībās

RV17: Sociāli atstumto, riskam pakļauto grupu nodarbinātības un sociālās iekļaušanās veicināšana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (119) Sociāli atstumto, riskam pakļauto grupu nodarbinātības un sociālās iekļaušanās veicināšana, sociālās rehabilitācijas u.c. sociālo pakalpojumu attīstība, nabadzības un diskriminācijas mazināšana, sociālās uzņēmējdarbības attīstība, sociālo darbinieku un citu sociālā jomā nodarbināto kvalifikācijas celšana, sociālo pakalpojumu attīstība un sociālās infrastruktūras risinājumu ieviešana un uzlabojumi, kas vērsti uz institucionālai aprūpei alternatīvu un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu sniegšanu.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības⁴⁰

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Deinstitucionalizācijas plāna izstrāde un īstenošana (t.sk. atbilstošas infrastruktūras izveide)	KPRA, LM, pašvaldības, ilgstošās aprūpes iestādes, sociālo pakalpojumu sniedzēji	2015.-2020.	Sabiedrībā balstītu pakalpojumu un to saņēmēju skaita pieaugums

³⁹ Darbības paredzēts īstenot projekta "Dzīvo veselīgi Kurzemē!" ietvaros.

⁴⁰ Darbības paredzēts īstenot projektu "Kompleksa pieeja pārejai uz sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu iespējami tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai", „Dzīvot pilnvērtīgi” un „Labas vecumdienas Kurzemē” ietvaros.

2.	Sabiedrības informēšana un izglītošana par sociālās iekļaušanas jautājumiem	KPRA, pašvaldības	2017.-2020	Uzlabota sabiedrības tolerance
3.	Sociālo darbinieku un citu sociālā jomā nodarbināto kvalifikācijas celšana	KPRA, pašvaldības, LM	2017.-2020	Uzlabotas sociālo darbinieku un pakalpojumu sniedzēju kompetences
4.	Sociālo pakalpojumu attīstības programmas aktualizācija un īstenošana, sociālo jautājumu koordinēšana starp pašvaldībām	KPRA, LM	pastāvīgi	Koordinēta rīcība reģiona mērogā sociālo pakalpojumu sniegšanā
5.	Sociālo pakalpojumu attīstības uzraudzība un sadarbības jautājumu koordinēšana starp pašvaldībām un sociālo pakalpojumu sniedzējiem	KPRA, LM, VARAM	pastāvīgi	Koordinēta rīcība reģiona mērogā sociālo pakalpojumu sniegšanā
6.	Sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu speciālistu brigāžu izveide un specializētu pakalpojumu attīstība	KPRA, pašvaldības	2017.-2020	Uzlabota pakalpojumu pieejamība lauku teritorijās

RV18: Vides pieejamības un drošības uzlabošana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (120) Vides pieejamības uzlabošana, universālā dizaina principu ieviešana – vides, informācijas, pakalpojumu un produktu pielāgošana klientu vajadzībām, drošības uzlabošana, mazinot noziedzības līmeni un paaugstinot iedzīvotāju drošību, nepieciešamās infrastruktūras iegāde drošības uzlabošanai, informatīvi pasākumi par drošības jautājumiem, pašvaldību policijas kapacitātes celšana.

Rīcības virziena ietvaros plānotās darbības⁴¹

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Universālā dizaina principu ieviešana	KPRA, pašvaldības	2017.-2020	Uzlabota vides, pakalpojumu, produktu un informācijas pieejamība visiem reģiona iedzīvotājiem
2.	Grupu dzīvokļu tīkla izveide un to pielāgošana vecāka gadagājuma cilvēku vajadzībām	KPRA, pašvaldības, uzņēmēji	2017.-2020	Uzlaboti vecākā gadagājuma cilvēku dzīves vides apstākļi
3.	Pieredzes apmaiņas pasākumu un apmācību organizēšana par drošības jautājumu risināšanu pašvaldībās	KPRA, pašvaldības, Valsts policija	2016.-2020	Uzlabota drošības iestāžu kapacitāte

⁴¹ Darbības paredzēts īstenot projektu “Dzīvot pilnvērtīgi!”, “Labas vecumdienas Kurzemē” un „Sabiedriskās drošības un kārtības nodrošināšana Kurzemes reģionā” ietvaros.

3.3.7. Sadarbības Kurzeme 2020

Prioritāte: Sadarbības tīklu attīstība reģiona konkurētspējas veicināšanai un efektīvai pārvaldībai

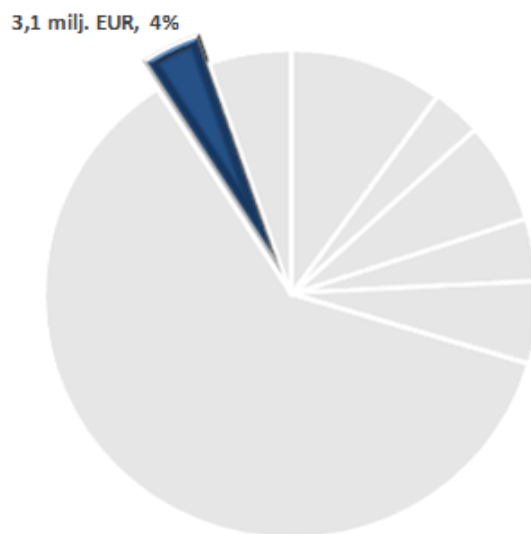
Ko ietver šī prioritāte?

- (121) Prioritāte paredz sekmēt visa veida sadarbību, t.sk. starptautisko sadarbību, klasteru un kooperāciju izveidi un attīstību reģionā un starpnozaru, starpinstitūciju sadarbības risinājumus.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (122) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritāšu „Ilgtspējīga izaugsme” un ”Integrējoša izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķa „Palielināt labklājību” sasniegšanu;
 - Latvija2030 attīstības prioritātes „Inovatīva un ecoefektīva ekonomika” sasniegšanu;
 - NAP2020 prioritātes „Tautas saimniecības izaugsme”;
 - RPP mērķu „Skmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” un " Stiprināt reģionu un pašvaldību rīcībspēju un lomu savas teritorijas attīstības veicināšanā" sasniegšanu.

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Sadarbības Kurzeme 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV19** Starptautiskās sadarbības veicināšana
- RV20** Klasteru un kooperācijas attīstība
- RV21** Starpnozaru un starpinstitūciju sadarbība efektīvas pārvaldības nodrošināšanai

RV19: Starptautiskās sadarbības veicināšana

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (123) Sadarbība Baltijas jūras reģionā, ekonomisko sakaru veidošana globālajā tīklā un tam nepieciešamo tehnoloģisko prasmju apgūšana, sadarbības platformu izveide, starptautisko tirdzniecības institūtu izveide pie reģionālajām augstskolām.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības⁴²

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Reģionālās internacionalizācijas plāna izstrāde un ieviešana	KPRA, ZPR, pētniecības centri, augstskolas nozaru asociācijas	2015-2019	Uzlabota reģiona uzņēmumu starptautiskās konkurētspēja

RV20: Klasteru un kooperācijas attīstība

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (124) Vietējo piegāžu ķēžu attīstība, mājražotāju, lauksaimnieku u.c. kooperatīvu izveides veicināšana. Klasteru attīstība konkurētspējīgās nozarēs, tai skaitā kokapstrādē, tekstilizstrādājumu ražošanā un tūrismā (piemēram, reģionālie tūrisma puduri), sekmējot mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēju (veselīga konkurence), biznesa inkubatoru attīstība.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības⁴³

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Kopīgas tirdzniecības un loģistikas platformas izveide	KPRA, KTA, pašvaldības, mājražotāji, amatnieki, MVU	2015-2019	Paaugstināta mājražotāju, amatnieku un MVU konkurētspēja

RV21: Starpnozaru un starpinstitūciju sadarbība efektīvas pārvaldības nodrošināšanai

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (125) Samazināt administratīvo slogu uz iedzīvotājiem un komersantiem, palielināt iespējas iedzīvotājiem iesaistīties sabiedriskajos procesos, lēmumu pieņemšanā un teritorijas attīstības plānošanā.

⁴² Darbības paredzēts īstenot projektu "Ūdenstūrisma kā dabas un aktīvā tūrisma komponentes attīstība Latvijā un Igaunijā", "Vienotas iespējas internacionalizācijas tīklojumam Centrālbaltijā" ietvaros.

⁴³ Darbības paredzēts īstenot projekta "Ražots Kurzemē" ietvaros.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības⁴⁴

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Kopīgu interešu un sadarbības projektu definēšana, iniciēšana un īstenošana	KPRA, pašvaldības, dažādas institūcijas	pastāvīgi	Pārdomāta un integrēta teritorijas plānošana
2.	Līdzdalība valsts un nozaru attīstības plānu izstrādē un apspriešanā, iesaiste reģionam nozīmīgu stratēģisku jautājumu risināšanā un atbalsta pasākumu īstenošanā valsts mērogā, sadarbība ar sociālajiem partneriem un citiem plānošanas reģioniem	KPRA, pašvaldības, ministrijas, sociālie partneri, plānošanas reģioni	pastāvīgi	Nodrošināta Kurzemes reģionam svarīgu jautājumu izskatīšana un risināšana valsts mērogā
3.	Pieredzes apmaiņa un kopīgi semināri Kurzemes reģiona pašvaldību darbiniekiem	KPRA, pašvaldības	pastāvīgi	Uzlabota pašvaldību darbības kapacitāte
4.	Reģiona teritorijas attīstības plānošana un sadarbība ar pašvaldībām teritorijas attīstības plānošanā	KPRA	pastāvīgi	Integrēta teritorijas attīstība un efektīva, ilgtspējīga plānošana
5.	Izvērtēt un sniegt atzinumus par reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņotību un atbilstību normatīvo aktu prasībām	KPRA	pastāvīgi	Integrēta un pēctecīga teritorijas attīstības plānošana

⁴⁴ KPRA loma ir visu jomu aktuālo risināmo jautājumu identificēšana, kopīgu sadarbības partneru apzināšana, projektu iniciēšana un organizēšana, iesaiste dažādu nozaru attīstības plānošanā un interešu pārstāvēšanā, sadarbība ar ārvalstu partneriem, informatīvu pasākumu apmeklēšana un informācijas nodošana reģiona pašvaldībām un institūcijām. Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumu arī Kurzemes reģiona pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izvērtēšana un atzinumu sniegšana par to atbilstību reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un normatīvo aktu prasībām.

3.3.8. Kurzemes tēls 2020

Prioritāte: Kurzemes tēla attīstība un atpazīstamības veicināšana

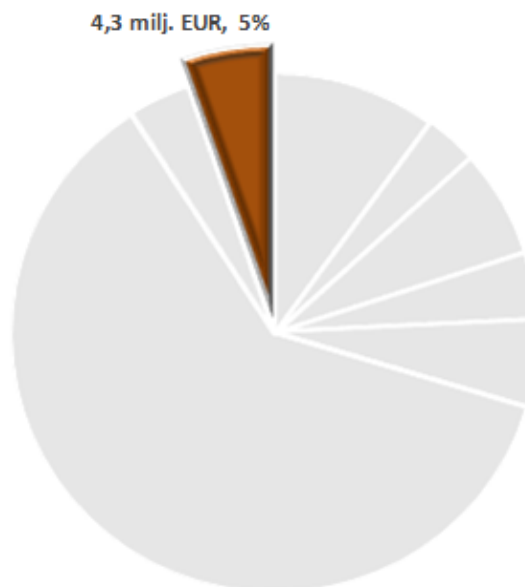
Ko ietver šī prioritāte?

- (126) Prioritāte paredz veikt mārketinga pasākumus ar mērķi attīstīt Kurzemes reģiona tūrisma un uzņēmējdarbības nozares, veicinot Kurzemes atpazīstamību un vietas identitātes nostiprināšanos.

Kā prioritāte palīdz īstenot nacionālas un ES politikas uzstādījumus?

- (127) Prioritāte sekmēs:
- Eiropa2020 prioritātes „Ilgtspējīga izaugsme” sasniegšanu;
 - ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam mērķu „Palielināt labklājību” un „Nodrošināt reģiona pieejamību” sasniegšanu;
 - Latvija2030 attīstības prioritātes „Inovātīva un ekofektīva ekonomika” sasniegšanu;
 - NAP2020 prioritātes „Tautas saimniecības izaugsme” un „Izaugsmi atbalstošas teritorijas” sasniegšanu;
 - RPP mērķu „Skmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību” un " Stiprināt reģionu un pašvaldību rīcībspēju un lomu savas teritorijas attīstības veicināšanā" sasniegšanu.

Indikatīvā finansējuma īpatsvars prioritātei „Kurzemes tēls 2020”

Prioritātes rīcības virzieni:

- RV22** Reģiona mārketinga vietas identitātes stiprināšanai
- RV23** Reģiona mārketinga tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai

RV22: Reģiona mārketinga vietas identitātes stiprināšanai

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (128) Vietas patriotisma - piederības sajūtas vietai, kurā dzīvo, veicināšana. Etnogrāfisko novadu un kultūras mantojuma popularizēšana un izmantošana Kurzemes tūrisma mārketingā un reģiona vizuālās un vietas identitātes veidošanā un nostiprināšanā.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības⁴⁵

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš vai periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Vienota dizaina ieviešana Kurzemes piekrastes teritorijas infrastruktūras attīstībā, veicinot vietas identitātes nostiprināšanos	KPRA, Latvijas valsts meži, Dabas aizsardzības pārvalde, Pašvaldības	2015-2020	Izstrādātas tehniskās prasības/vadlīnijas piekrastes stendu noformējumam

RV23: Reģiona mārketinga tūrismam un uzņēmējdarbības attīstībai

Rīcības virziena ietvaros atbalstāmās darbības

- (129) Tūrisma mārketinga pasākumi un aktivitātes, investoru piesaistes pasākumi, informatīvu materiālu izstrāde investoru piesaistei. Integrētu kompleksu tūrisma produktu attīstība. Tūrisma informācijas zīmju sistēmas pilnveidošana un attīstība, veicinot Kurzemes atpazīstamību.

Rīcības virziena ietvaros plānotās KPRA darbības⁴⁶

Nr. p.k.	Plānotās darbības	Atbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš vai periods	Plānotās darbības rezultāti
1.	Mārketinga pasākumi tūrisma veicināšanai	Kurzemes reģiona pašvaldības, KTA, KPRA	2015-2019	Uzlabota preču un pakalpojumu konkurētspēja
2.	Investoru piesaiste	KPRA, uzņēmēji, nozaru asociācijas, biznesa inkubatori	2015-2019	Uzlaboti ekonomiskie apstākļi un nodarbinātība reģionā

⁴⁵ Darbības paredzēts īstenot projekta "Dabas tūrisma antropogēnās slodzes samazinošās infrastruktūras un pakalpojumu attīstība" ietvaros.

⁴⁶ Darbības paredzēts īstenot projekta "Ražots Kurzemē" un „Vienotas iespējas internacionalizācijas tīklojumam Centrālbaltijā” ietvaros.

3.4. Kopējo interešu teritorijas un sadarbības iespējas

- (130) Ar Rīgas reģionu Kurzemi vieno kopējās interešu teritorijas:
- Baltijas jūras līcis un piekraste – kurortoloģijas attīstība, mazās ostas, pieejamība, zilā izaugsme/tūrisms, t.sk. EuroVelo;
 - Abavas ielejas telpa.
- (131) Zemgales un Kurzemes reģiona kopīgie risināmie jautājumi ir:
- sauszemes transporta (autoceļa un dzelzceļa infrastruktūras) attīstība;
 - EuroVelo;
 - pierobeža ar Lietuvu - dabas teritorijas un valoda, izpēte sabiedriskā transporta nodrošināšanai pierobežā, pakalpojumu pieejamība;
 - bioekonomikas zonas attīstība.
- (132) Starpreģionu sadarbības projektu tēmas:
- mūžizglītības piedāvājuma pilnveidošana;
 - jahtu tūrisma attīstība un iekļaušanās kopējā Baltijas jūras tīklā;
 - mazo ostu kuģošanas drošības un pakalpojumu attīstība;
 - industriālā mantojuma attīstība un pielāgošana tūrisma vajadzībām;
 - degradēto teritoriju revitalizācija un pielāgošana uzņēmējdarbībai;
 - vienota un integrēta satiksmes sistēmas un transporta infrastruktūras plānošana.
 - reģionālās internacionalizācijas plāna izstrāde un ieviešana;
 - ĢIS rīku izmantošana reģionālajai plānošanai un uzraudzībai;
 - ainavu pārvaldība, plānošana un izpēte, t.sk. kartēšana.
- (133) Plānošanas reģionus vieno funkcionālās saites, kas pārsniedz administratīvā iedalījuma ietvaru. Vajadzīga kopīga plānošana, lai risinātu jautājumus par sabiedrisko transportu un sasniedzamību, pakalpojumu pieejamību un attīstību, dabas teritoriju - upju ieleju attīstības plānošanu, kopēju tūrisma un kultūras produktu attīstību, ainavu aizsardzību, plānošanu un pārvaldību.

4. Ieviešanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība

- (134) Attīstības programmas ieviešanas pārraudzību nodrošina KPR Attīstības padome.
- (135) Uzraudzības procesā paredzēts izmantot RAIM, CSP un citus publiski pieejamu valsts informācijas sistēmu datu bāzes un statistikas datus. KPR Plānošanas nodaļa ir RAIM autorizētās darba vides lietotājs un atbildīgā par uzraudzības procesu.
- (136) Attīstības programmas ieviešanas uzraudzība paredzēta vienota ar Kurzeme2030 uzraudzību, nosakot šādus rezultātīvos rādītājus (sk.2.pielikumu):
- ilgtermiņa stratēģisko mērķu sasniegšanas rādītāji – teritorijas attīstības rādītāji, kurus KPRA nevar tieši ietekmēt ar savām rīcībām, bet kuri liecina par vēlamu izmaiņu sasniegšanu vai nesasniegšanu;
 - vidēja termiņa rīcības virzienu mērķu sasniegšanas rādītāji – politikas rādītāji, kurus KPRA kā institūcija var netieši ietekmēt ar savu lomu un darbībām;
 - plānoto darbību rezultāti – iznākuma (output) rezultātīvie rādītāji, kuru KPRA var tieši ietekmēt, veicot Rīcības plānā plānotās darbības, sadarbojoties ar to īstenošanā iesaistītajām institūcijām.
 - KPR darbības rādītāji, kas novērtējami katru gadu un iekļaujami ikgadējā uzraudzības ziņojumā, lai sekotu līdzi rīcības plāna ieviešanas efektivitātei un vēlamā rezultāta sasniegšanai:
 - Līdz 2020.gadam īstenoto projektu skaits ar KPRA līdzdalību;
 - KPRA administrēto (kā vadošā partnera) projektu kopējais budžets;
 - KPRA piesaistītais ārējais finansējums Rīcības plāna īstenošanai;
 - Rīcības plāna īstenošanā iesaistīto pušu skaits, t.sk. no KPRA.
- (137) Uzraudzības pārskatu par attīstības programmas īstenošanas rezultātiem izstrādā ik pēc 2 gadiem. Tajā ietver informāciju par veiktajām rīcībām, rezultatīvo rādītāju izmaiņām, secinājumus un ieteikumus izmaiņām rīcību plānā, t.sk. Investīciju un sadarbības projektu plānā 2015.-2020.gadam.
- (138) Ikgadējo uzraudzības ziņojumu par Kurzeme2020 ieviešanu izstrādā vienlaicīgi ar publisko pārskatu.
- (139) Investīciju un sadarbības projektu plānu 2015.-2020.gadam aktualizē katru gadu, sasaistot to ar kārtējā gada KPRA budžetu. Izmaiņas Investīciju un sadarbības projektu plānā 2015.-2020.gadam apstiprina ar KPR Attīstības padomes lēmumu. Plāna aktualizācija nav uzskatāma par attīstības programmas grozījumiem.

5. Izstrādes process un sabiedrības līdzdalība

- (140) Kurzeme2020 ir izstrādāta vienlaikus ar KPR attīstības stratēģiju Kurzeme2030.
- (141) Jauno KPR plānošanas dokumentu izstrāde tika uzsākta 2012.gada 14.novembrī ar KPR Attīstības padomes lēmumu. Darba uzdevumi apstiprināti 2013.gada 11.decembrī ar KPR Attīstības padomes lēmumu. Līdz 2013.gada beigām notika sagatavošanās darbi izstrādes procesa uzsākšanai, bet aktīvs darbs pie Kurzeme2020 un Kurzeme2030 izstrādes uzsākts 2014.gadā ar Norvēģijas finanšu instrumenta palīdzību.
- (142) 2012.gada beigās KPRA rīkoja reģionālo projektu ideju forumus pašvaldībās, kuru laikā identificētās reģionāla līmeņa projektu idejas kalpoja par pamatu Investīciju un sadarbības projektu plāna 2015.-2020.gadam izstrādei (sk.1.pielikumu). 2014.gada sākumā no janvāra līdz martam KPR organizēja individuālās vizītes visās reģiona pašvaldībās, kuru laikā tika noskaidrotas pašvaldību aktuālās problēmas, prioritātes un vēlme sadarboties KPR pārrobežu programmu projektu īstenošanā, kas tika ņemtas vērā, izstrādājot Kurzeme2020.
- (143) Saskaņā ar Attīstības padomes 2013.gada 11.decembra lēmumu KPR plānošanas dokumentu izstrādei ir izveidota Vadības grupa, kurā iekļauti pārstāvji no Kurzemes plānošanas reģiona, republikas pilsētām, reģionālas nozīmes attīstības centriem, piekrastes pašvaldībām, novadu pašvaldībām, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, nevalstiskajām organizācijām, uzņēmēju apvienībām un vides aizsardzības organizācijām. Vadības grupa izveidota ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas izstrādes koordinēšanai un uzraudzībai, tās sastāvs apstiprināts 2014.gada 26.februārī. 2014.gada 28.janvārī notika pirmā Vadības grupas sanāksme, kurā vienojās par plānošanas pieeju un metodēm un tematisko darba grupu izveidi KPR attīstības programmas izstrādei. 2014.gada 4.jūlijā notika otrā Vadības grupas sanāksme, kurā tika izvērtētas esošajā KPR Rīcības plānā 2010.-2014.gadam noteiktās ilgtermiņa attīstības prioritātes līdz 2030.gadam un to atbilstību LIAS2030 prioritātēm. Vadības grupas ieteikums ir saglabāt esošās ilgtermiņa prioritātes, papildinot un precizējot tās atbilstoši LIAS2030.
- (144) 2014.gada 15.janvārī Vides pārraudzības valsts birojs ir pieņēmis lēmumu nepiemērot KPR ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un attīstība programmai stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.
- (145) Laika posmā no 2014.gada 22.aprīļa līdz 19.maijam KPRA rīkoja radošo darbu konkursus jauniešiem – eseju konkursu „Kā es redzu savu nākotnes Kurzemi” un radošo darbu konkursu „Mana Kurzeme”. Pavasara eksāmenu dēļ jauniešu atsaucība konkursos ir neliela (iesniegti 3 darbi), tos nolēma rīkot atkārtoti septembrī.
- (146) 2014.gada augustā KPRA sadarbībā ar Personu apvienību SIA „Sandra Mūriņa konsultācijas” un SIA „Civitta Latvija” izstrādāja pētījumu „Kurzemes plānošanas reģiona specializācijas iespējas”. Pētījuma izstrādes laikā notika divas idejuTalkas, kurās dalībnieki strādāja pie reģiona specializācijas virzienu un attīstības priekšlikumu izstrādes, un, balstoties uz attīstības scenāriju analīzi, veica reģiona attīstības vīzijas, mērķu un rīcību formulēšanu
- (147) No 2014.gada septembra līdz novembrim notika tematiskie semināri, kuros tika aicināti piedalīties pašvaldību speciālisti, nozaru ministriju, nevalstisko organizāciju, nozaru asociāciju, vides aizsardzības organizāciju un radošo industriju pārstāvji un attiecīgo jomu speciālisti, kā arī tajos varēja piedalīties ikviens interesents. Semināros tika detalizētas identificētās reģionālo projektu idejas un radītas jaunas stratēģiski nozīmīgu projektu idejas, nosakot iespējamās sadarbības partnerus, pieejamos investīciju avotus un indikatīvās

nepieciešamā finansējuma summas, kā arī iezīmējot prioritārās rīcības attiecīgajās jomās.

Nr.p.k	Tematiskais seminārs	Vieta un laiks	Dalībnieki
1.	Veselība un sociālie pakalpojumi	Saldū, 5.septembrī, plkst. 11:00	42 dalībnieki
2.	Vide un resursu efektivitāte	Talsos, 11.septembrī, plkst. 14:00	22 dalībnieki
3.	Kultūra un radošums, tūrisms un atpazīstamība	Kuldīgā, 30.septembrī, plkst. 11:00	54 dalībnieki
4.	Transports un mobilitāte	Ventspilī, 9.oktobrī, plkst. 11:00	34 dalībnieki
5.	Uzņēmējdarbība un pētniecība, izglītība un darba tirgus	Liepājā, 6.novembrī, plkst. 14:00	47 dalībnieki

- (148) No 2014.gada 7.oktobra līdz 7.novembrim notika skolēnu radošo konkursu II kārtā, kurā piedalījās 39 jaunieši. Iesniegtie darbi tika izvērtēti, un tajos paustais jauniešu redzējums par Kurzemes nākotni atbilst Kurzeme2020 noteiktajām prioritātēm un rīcības virzieniem. Jaunieši vēlas redzēt Kurzemi tīru, zaļu, sakoptu un drošu. Ar lepnumu ir uzsvērtā Kurzemes neskartā daba un bagātais kultūras mantojums. Daudzi jaunieši saredz savas mājas un turpmāko dzīvi saistībā ar Kurzemi, un vēlas, lai Kurzeme būtu sasniedzamāka, ģimenēm un darbam draudzīga vieta, kurā dzīvot, augt un attīstīties. Par piekrastes attīstības galvenajiem virzieniem jaunieši nosauc kūrortu attīstību, tūrismu un zvejniecību. Jaunieši vēlas ražot ekoloģisku pārtiku, kas gatavota no vietējiem produktiem, kā arī vēlas veidot savu karjeru, lai uzlabotu dzīvi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, vientuļajiem pensionāriem, maznodrošinātajiem, bezpajumtniekiem un atkarībās nonākušajiem.
- (149) Izstrādājot Kurzeme2020, ir veiktas konsultācijas ar pašvaldību speciālistiem un nozaru ekspertiem, kas turpināsies arī publiskās apspriešanas laikā.
- (150) Kurzeme 2020 izstrādes procesam un aktualitātēm ikviens var sekot līdzi KPR mājaslapā sadaļā „Kurzeme2030”. Par sabiedrības līdzdalības pasākumiem informācija publicēta sadaļā „Sabiedrības līdzdalība”.

Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmu 2015.-2020.gadam izstrādāja Kurzemes plānošanas reģiona administrācija sadarbībā ar SIA „AC konsultācijas”, iesaistot reģiona pašvaldību speciālistus, uzņēmējus, nevalstiskā sektora pārstāvjus, konsultējoties ar nozaru ministrijām un ekspertiem.

Programma ir izstrādāta Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.-2014. gada programmas Nr. LV07 „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” projekta „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” (projekta identifikācijas Nr.4.3-24/NFI/INP-002) ietvaros.

